

وزارت جهادکشاورزی

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل

بولتن اطلاع‌رسانی امور بین‌الملل

شماره ۷

خرداد ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۳	سخن سردبیر .....
۴	اخبار .....
۴	عضویت دکتر رسول اشرفی پور در کمیته ملی انسان و کره مسکون .....
۵	برگزاری هفدهمین نشست مجمع جهانی جنگل .....
۶	برگزاری پانزدهمین اجلاس اعضای متعهد کنوانسیون تنوع زیستی .....
۸	برگزاری پانزدهمین کنگره جهانی جنگل‌داری .....
۸	پرداختن به موضوع خشکسالی طی سال ۲۰۲۲ .....
۸	برگزاری پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعهد کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی .....
۹	پیگیری رسمیت بخشی به دبیرخانه فرآیند تهران (LFCC) .....
۱۱	برگزاری نشست مشترک با مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی .....
۱۱	توسعه همکاری با وزارت کشاورزی چین .....
۱۲	اولین نشست کمیته علم و فناوری .....
۱۴	وضعیت همکاری با کشور ترکیه .....
۱۵	تهیه مستندهایی برای روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی .....
۱۶	ارزیابی پروژه ترسیب کربن .....
۱۷	سخنرانی رئیس بیست و ششمین کنفرانس اعضای کنوانسیون تغییر اقلیم .....
۱۷	دوره آموزشی جایکا - مدیریت تطبیقی آبخیز .....
۱۷	راه اندازی پویش سرزمین خشکسالی‌زده .....

- فراخوان شرکت در کنفرانس علم جنگل‌داری برای توسعه پایدار ۱۸
- اختصاص مجله جنگل و مرتع به روز جهانی بیابان‌زایی و خشکسالی ۱۸
- تصاویر ناسا از وضعیت ریزگرد در عراق ۱۸
- بورس تحصیلی کارشناسی ارشد حفاظت آب - چین ۲۰
- برگزاری وینار دهه احیای اکوسیستم سازمان ملل: از اکوسیستم به اقتصاد ۲۰
- برگزاری وینار تخصصی در زمینه مرتع توسط دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان ۲۱
- برگزاری وینار زمین متعلق به کیست؟ ۲۲
- وینار بهره‌گیری از تجارب ابتکار میراث سبز اتیوپی ۲۲
- برگزاری وینار ریزگردها و پایداری ۲۲
- وینار " در سال ۲۰۲۰ چه بر سر جنگل‌های جهان آمد؟" ۲۲
- وینار " تصویرسازی و تجزیه و تحلیل هشدارهای یکپارچه جنگل‌زدایی" ۲۳
- گزارشات ۲۵
- بازدید از اقدامات پروژه ترسیب کربن استان خراسان شمالی - اردیبهشت ۱۴۰۱ ..... ۲۵
- ابتکار میراث سبز ایجان ۲۶
- دوره‌های آموزش محیط زیست با edx در دانشگاه کورنل ۳۱
- اندیشیدن رو به جلو: تاب‌آوری در برابر خشکسالی و کووید-۱۹ ..... ۳۴
- انتشار کتاب طوفان‌های گرد و غبار ۳۵
- انتشار کتاب مروری بر اقدامات کاهش خطرات خشکسالی ۳۶
- انتشار کتاب وضعیت جنگل‌های جهان در سال ۲۰۲۲ ..... ۳۶
- برنامه‌ریزی حوضه آبریز - اصول، رویه‌ها و رویکردهای برنامه‌ریزی استراتژیک حوضه آبریز ۳۷
- برنامه‌ریزی تخصیص آب در حوضه آبریز ۳۹

هیئت تحریریه

مدیر مسئول: عباس سمیعی - مدیرکل روابط عمومی و امور

بین‌الملل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

سر دبیر: حسین بدری پور - معاون دفتر روابط عمومی و امور

بین‌الملل

مدیر داخلی و اجرایی: ساغر داراب‌زند کارشناس دفتر روابط

عمومی و امور بین‌الملل

همکاران این شماره: حسین بدری پور، ساغر داراب‌زند، مریم

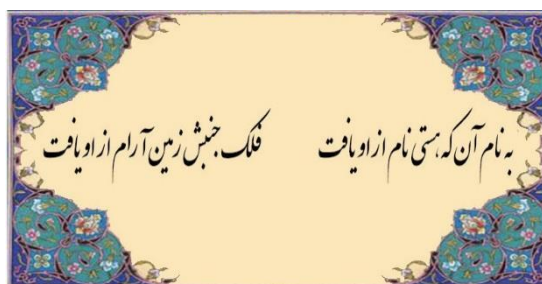
بخشنده، مهدی رجبی هاشجین، احمد یزدانی، غزال بجستانی

مقدم

استفاده از مطالب با ذکر نام مترجم یا نگارنده و مأخذ بلامانع

است.

سخن سردبیر

روابط بین‌الملل علم برقراری ارتباطات و تعامل هدفمند میان

بازیگران عرصه بین‌الملل با یکدیگر و با جهان فرای مرزهای

ملی با استفاده از ابزار دیپلماسی و قواعد حقوق بین‌الملل

به منظور کسب موقعیت برد - برد جهت صیانت از منافع واحد

سیاسی متبوع یا منافع گروهی واحدهای همسو در این عرصه می‌باشد. بر همین اساس، نقش و کارکرد ویژه دفتر امور بین‌الملل خاصه در دستگاه‌های حاکمیتی و تخصصی، تشریح و تبیین راهبردها و اهداف کلان در بعد تخصصی و تدوین برنامه‌های اجرایی لازم جهت تنظیم و برقراری ارتباط با سایر بازیگران و واحدهای سیاسی بر اساس اهداف ترسیم شده و نمایندگی مؤثر دولت متبوع در مجامع بین‌المللی ذی‌ربط در راستای حفظ منافع ملی یا گروهی واحدهای همسو می‌باشد.

در این راستا، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور به‌عنوان متولی حفظ، احیا، توسعه و بهره‌برداری اصولی و پایدار از منابع طبیعی کشور در جهت دستیابی به اهداف و اجرای وظایف محوله و به استناد اصل ۱۵۲ قانون اساسی ج.ا.ایران در حوزه روابط سیاسی در برقراری ارتباط صلح‌آمیز متقابل با سایر کشورها و تحقق سه اصل اعلام شده "عزت، حکمت و مصلحت" توسط مقام معظم رهبری و نیز دیپلماسی محیط زیستی و سایر قوانین مستقل جهت الحاق دولت ج.ا.ایران به سازمان‌ها، مجامع و کنوانسیون‌های بین‌المللی، و همچنین وظیفه‌مندی به‌عنوان نقطه تماس تخصصی به نیابت از دولت ج.ا.ایران جهت حضور در مجامع بین‌المللی ذی‌ربط، بر خود لازم می‌داند آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به موضوعات بین‌المللی در حیطه وظایف سازمانی خود را به اطلاع همکاران سازمانی خود و عموم علاقه‌مندان برساند.

این نشریه که با عنوان بولتن اطلاع‌رسانی امور بین‌الملل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، به صورت دو ماهانه منتشر

حسین بدری‌پور عضو سابق شورا در این کمیته نمایندگی سازمان را بر عهده داشت.

متن نامه واصله عبارت بود از: "با توجه به اتمام مدت عضویت اعضای کمیته ملی انسان و کره مسکون و نظر به این که قرار است در دور جدید فعالیت کمیته بر اساس اساس نامه کمیسیون ملی یونسکو که مصوب هیئت محترم دولت است، آغاز گردد. بر این اساس کمیته‌های ملی برای هماهنگی و همکاری فرهنگی و علمی کشور و به منظور انجام بهینه وظایف کمیسیون تشکیل می‌شوند و مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار نهادها و هم‌چنین شخصیت‌های حقیقی، فرهنگی و علمی است که به پیشنهاد دبیر کل کمیسیون و با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری برای مدت دو سال به عضویت کمیته منصوب می‌شوند. لذا مستدعی است مقرر فرمایید نسبت به معرفی نماینده آگاه و تام‌الاختیار آن سازمان اقدام معمول فرمایند."

برگزاری جلسه

با توجه به موافقت به عمل آمده با دفتر نمایندگی سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد در تهران، مقرر شد که پروژه احیای اراضی جنگلی و تخریب یافته تا پایان دسامبر سال جاری میلادی ادامه یابد.

به منظور بررسی فعالیت‌های سال جاری و نحوه تسریع در اجرای برنامه کاری نشست در روز دوشنبه ۱۹ اردیبهشت با حضور نمایندگانی از دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی، دفتر نمایندگی سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد در تهران، دفتر امور بین‌الملل

می‌شود، در صدد است تا مجموعه‌ای از اخبار و اطلاعات مرتبط با آژانس‌های تخصصی ملل متحد، کنوانسیون‌های محیط‌زیستی، نشست‌های بین‌المللی سیاست‌گذاری محیط‌زیست و کارگاه‌های آموزشی مرتبط را اطلاع‌رسانی نماید. جهان امروز، جهان ارتباطات است و هر یک از خوانندگان محترم در حیطه تخصصی خود دسترسی به اخبار و اطلاعاتی مرتبط با دامنه فعالیت این بولتن دارند، لذا به منظور غنابخشی به این بولتن، از خوانندگان محترم خواهشمند است علاوه بر ارائه اخبار و اطلاعات از منابع معتبر بین‌المللی، ما را از نقطه‌نظرهای سازنده خود محروم نسازند. راه تماس با ما پست الکترونیک international@frw.ir می‌باشد.

اخبار

عضویت دکتر رسول اشرفی‌پور در کمیته ملی انسان و

کره مسکون

در پاسخ به درخواست آقای دکتر حجت‌الله ایوبی دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران برای معرفی نماینده‌ای جهت عضویت در کمیته ملی انسان و کره مسکون، آقای دکتر رسول اشرفی‌پور رئیس شورای جنگل، مرتع و آبخیزداری از سوی رئیس سازمان معرفی شدند. شایان ذکر است که ایشان قبلاً دوره انسان و کره مسکون را زیر نظر آکادمی حفظ طبیعت کشور آلمان گذرانده و عضو کمیته ثبت جنگل‌های هیرکانی به عنوان اثر طبیعی جهانی در یونسکو می‌باشد. ضمناً پیش از این، دکتر

و دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور برگزار شد.

ارتباطات و اطلاع‌رسانی، مشارکت در بازنگری میان مدت ترتیبات بین‌المللی جنگل در سال ۲۰۲۴ و نیز اثرات بیماری همه‌گیر کرونا بر جنگل‌ها و بخش‌های مرتبط با جنگل به عنوان یک مورد اضطراری می‌باشد.

کلیه مستندات این نشست نظیر دستور کار، اطلاعیه‌ها، اسناد رسمی و دستورالعمل‌های این نشست در وب سایت مجمع جنگل ملل متحد به آدرس ذیل در دسترس می‌باشد:

<http://www.un.org/esa/forests/forum/index.html>

با توجه به استعلام به عمل آمده از این سازمان در خصوص پیش‌نویس قطعنامه نشست فوق، موارد ذیل از سوی سازمان به وزارت امور خارجه به عنوان مرجع ملی مجمع جنگل اعلام شد:

- ایجاد و فعال نمودن دبیرخانه‌ای جهت اجرای برنامه راهبردی جنگل ملل متحد^۳ در کشورهای عضو؛
- لحاظ نمودن مباحث مرتبط با سازگاری با تغییرات اقلیمی در راستای چارچوب یکپارچه برای اقدامات مرتبط با جنگل؛
- توسعه ابتکارات مشترک در راستای بند یک برنامه راهبردی جنگل ملل متحد جهت استفاده از فناوری‌های مورد نیاز در بخش جنگل و به اشتراک‌گذاری تجربیات و اطلاعات در وبسایتی به همین منظور؛
- تسهیل در تأمین عادلانه منابع مالی و رفع تحریم‌های ناعادلانه‌ای که مانع جذب تسهیلات جهت بهره‌مندی از

برگزاری هفدهمین نشست مجمع جهانی جنگل

هفدهمین نشست مجمع جهانی جنگل از تاریخ ۱۹ لغایت ۲۳ اردیبهشت ماه سال جاری برابر با ۹ تا ۱۳ می ۲۰۲۲ در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک مشتمل بر جلسات رسمی و غیر رسمی به صورت حضوری و برخط برگزار خواهد شد.

بر اساس برنامه کاری چهارساله مجمع جنگل ملل متحد در خصوص جنگل‌ها در بازه زمانی ۲۰۲۲-۲۰۲۴ در هفدهمین نشست این مجمع، جلساتی برای بحث‌ها و مناظرات در خصوص اجرای برنامه راهبردی سازمان ملل متحد ۲۰۳۰ در خصوص جنگل‌ها^۱ و همچنین بررسی فعالیت‌هایی در راستای حمایت از اولویت‌های موضوعی لحاظ شده در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ در نظر گرفته شده که در همین ارتباط، فعالیت‌های کلیدی توسط کمیته مشارکتی بخش جنگل^۲، سازمان‌های منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای و سایر دست‌اندرکاران صورت گرفته است. دیگر موضوعات کلیدی مندرج در دستور کار این نشست شامل ابزار اجرایی، پایش، ارزیابی، گزارش‌دهی،

^۲ CPF: The Collaborative Partnership on Forests

^۳ UNSPF

^۱ UNSPF: The United Nations Strategic Plan for Forest ۲۰۳۰

در بخش نخست این اجلاس که در تاریخ ۱۹ الی ۲۳ مهرماه ۱۴۰۱ با هدف تدوین چارچوب جهانی تنوع زیستی پسا ۲۰۲۰ و با توجه به همه‌گیری بیماری کرونا به صورت مجازی برگزار شده بود، رهبران و مقامات عالی رتبه کشورهای جهان، به بحث و تبادل نظر پیرامون وضعیت تنوع زیستی حال حاضر و راهکارهای مقابله با از دست رفتن این سرمایه عظیم پرداختند. در این اجلاس مراحل طراحی چارچوب جهانی تنوع زیستی پسا ۲۰۲۰ مورد بررسی و تصویب قرار گرفت. این چارچوب سند راهبردی اجرای اقدامات گسترده در جهت تحول رابطه جامعه با تنوع زیستی و اطمینان از تحقق دیدگاه مشترک زندگی در هماهنگی با طبیعت تا سال ۲۰۵۰ را تعیین می‌کند. چارچوب جدید پیشنهادی برای تنوع زیستی پسا ۲۰۲۰ بر مبنای تئوری تغییر بنا نهاده شده است و بیان می‌دارد که سیاستگذاری‌ها و اقدامات فوری در سطح تمام جامعه و در مقیاس‌های جهانی، ملی و محلی با هدف توقف روند زوال تنوع زیستی تا سال ۲۰۳۰ و پرداختن به احیای تنوع زیستی از دست رفته تا سال ۲۰۵۰ لازم است صورت پذیرد. در این اجلاس در مورد اجرای پروتکل‌های کنوانسیون تنوع زیستی که به تسهیم عادلانه منافع ناشی از استفاده از طبیعت، حمل و نقل، جابه‌جایی و برچسب‌گذاری ایمن موجودات زنده اصلاح شده می‌پردازد، صورت خواهد گرفت.

بخش اول اجلاس فوق در قالب دو بخش کلان به انجام رسید. در بخش اول مسائل اداری و فنی مربوط به برنامه‌های کنوانسیون تنوع زیستی و همچنین آخرین نسخه نهایی شده

ظرفیت بسیج منابع مالی برای مدیریت پایدار جنگل در همه کشورهای عضو می‌گردد.

برگزاری پانزدهمین اجلاس اعضای متعاهد کنوانسیون تنوع زیستی

این رویداد جهانی^۱ در روزهای ۱۸-۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ برابر با ۲۵ آوریل - ۸ مه ۲۰۲۲ در شهر کونمینگ، چین به صورت حضوری برگزار شد. بخش اول این نشست نیز در تاریخ ۲۳-۱۹ مهر مصادف با ۱۱ تا ۱۵ اکتبر ۲۰۲۱ به صورت آنلاین برگزار شده بود.

علی‌رغم تلاش‌های مستمر و گسترده، تنوع زیستی در سراسر جهان نگران‌کننده و رو به وخامت است و پیش‌بینی می‌شود که زوال تنوع زیستی همگام با سناریوهای تجاری معمول شرایط وخیم‌تری پیدا کند. کنفرانس تنوع زیستی سازمان ملل متحد، دولت‌ها را از سراسر جهان گرد هم جمع می‌کند تا از طریق چارچوب‌های کنوانسیون تنوع زیستی پسا ۲۰۲۰، به منظور رسیدن به مجموعه‌ای از اهداف جدید برای طبیعت طی دهه آینده با یکدیگر به توافق برسند.

^۱ CBD COP-۱۵

۶. لاهه، هلند، ۳۰-۱۸ فروردین ۱۳۸۱ (۷-۱۹ آوریل ۲۰۰۲)
۷. کوالالمپور، مالزی، ۲۰ بهمن تا اول اسفند ۱۳۸۲ (۹-۲۰ فوریه ۲۰۰۴)
۸. کوریتیا، برزیل، ۲۹ اسفند ۱۳۸۴ تا ۱۱ فروردین ۱۳۸۵ (۲۰-۳۱ مارس ۲۰۰۶)
۹. بن، آلمان، ۳۰ اردیبهشت تا ۱۰ خرداد ۱۳۸۷ (۱۹-۳۰ می ۲۰۰۸)
۱۰. ناگویا، استان آیچی، ژاپن، ۲۶ مهر تا ۷ آبان ۱۳۸۹ (۱۸-۲۹ اکتبر ۲۰۱۰)
۱۱. حیدرآباد، هند، ۲۸-۱۷ مهر ۱۳۹۱ (۸-۱۹ اکتبر ۲۰۱۲)
۱۲. پیونگ چانگ، جمهوری کره، ۲۵-۱۴ مهر ۱۳۹۳ (۶-۱۷ اکتبر ۲۰۱۴)
۱۳. کانکون، مکزیک، ۲۷-۱۴ آذر ۱۳۹۵ (۴-۱۷ دسامبر ۲۰۱۶)
۱۴. شرم الشیخ، مصر، ۲۶ آبان تا ۸ آذر ۱۳۹۷ (۱۷-۲۹ نوامبر ۲۰۱۸)
- ۲ CBD EXCOP - دومین نشست فوق العاده کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی آنلاین، ۲۹-۲۶ آبان ۱۳۹۹ (۱۶-۱۹ نوامبر ۲۰۲۰)
- ۱۵ PART COP - قسمت اول پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون در مورد تنوع زیستی کونمینگ، چین، ۲۳-۱۹ مهر (۱۵-۱۱ اکتبر ۲۰۲۱)
- چارچوب جهانی تنوع زیستی پسا ۲۰۲۰ مطرح و به سمع و نظر کشورهای مختلف رسید. در بخش دیگر این اجلاس، رهبران و مقامات عالی‌رتبه کشورهای جهان در قالب نشست عالی‌رتبه اقدام به بحث و تبادل نظر پیرامون وضعیت تنوع زیستی جهان در حال حاضر و دهه‌های آتی و راهکارهای مقابله با از دست رفتن این سرمایه عظیم نمودند.
- کلیه جلسات به صورت آنلاین از طریق سایت <http://cbd.int/live> پخش شد.
- مکان و تاریخ نشست‌های کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی:
۱. ناسائو، باهاما، ۱۸-۷ آذر ۱۳۷۳ (۲۸ نوامبر-۹ دسامبر ۱۹۹۴)
۲. جاکارتا، اندونزی، ۲۶-۱۵ آبان ۱۳۷۴ (۶-۱۷ نوامبر ۱۹۹۵)
۳. بوئنوس آیرس، آرژانتین، ۲۵-۱۴ آبان ۱۳۷۵ (۴-۱۵ نوامبر ۱۹۹۶)
۴. براتیسلاوا، اسلواکی، ۲۵-۱۴ اردیبهشت ۱۳۷۷ (۴-۱۵ می ۱۹۹۸)
- ۱ EXCOP - اولین نشست فوق العاده کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی - کارتاخنا، کلمبیا و مونترال، کانادا، ۳-۴ اسفند ۱۳۷۷ (۲۲-۲۳ فوریه ۱۹۹۹) و ۸-۴ بهمن ۱۳۷۸ (۲۴-۲۸ ژانویه ۲۰۰۰)
۵. نایروبی، کنیا، ۲۶ اردیبهشت تا ۶ خرداد ۱۳۷۹ (۱۵-۲۶ می ۲۰۰۰)

پرداختن به موضوع خشکسالی طی سال ۲۰۲۲

در تقویم جهانی روز ۱۷ ژوئن برابر با ۲۷ خرداد به عنوان روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی نامگذاری شده است که کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی متولی برگزاری این روز می‌باشد. هر ساله مراسمی در نقاط مختلف جهان از جمله ایران برگزار می‌شود، شعار امسال این روز عبارتست از: "عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی".

هدف از انتخاب و طرح شعار توسط نهادهای بین‌المللی، اطلاع‌رسانی و حساس‌سازی جامعه نسبت به موضوع طی یک سالی که شعار برای آن انتخاب شده می‌باشد. اطلاعات مربوط به روز جهانی در تارنمای رسمی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی عبارتست از:

<https://www.unccd.int/news-stories/press-releases/spain-host-desertification-and-drought-day-2022>

برگزاری پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعهد

کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی

پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای ملل متحد در خلال روزهای ۱۹ لغایت ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ برابر با ۹ لغایت ۲۰ ماه می ۲۰۲۲ در شهر ابیجان پایتخت کشور ساحل عاج با شعار

COP ۱۵ PART۲ – قسمت دوم پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی / مونترال، کانادا، ۱۴-۲۶ آذر ۱۴۰۱ (۶-۱۷ دسامبر ۲۰۲۲)

برگزاری پانزدهمین کنگره جهانی جنگل‌داری

پانزدهمین کنگره جهانی جنگل با موضوع "ساختن آینده‌ای سبز، سالم و تاب‌آور با جنگل‌ها" از ۱۲ لغایت ۱۶ اردیبهشت سال جاری در سنول پایتخت کره جنوبی برگزار شد. این کنگره بنا بود در سال ۲۰۲۱ برگزار شود که به دلیل همه‌گیری کرونا به سال ۲۰۲۲ موکول شد.

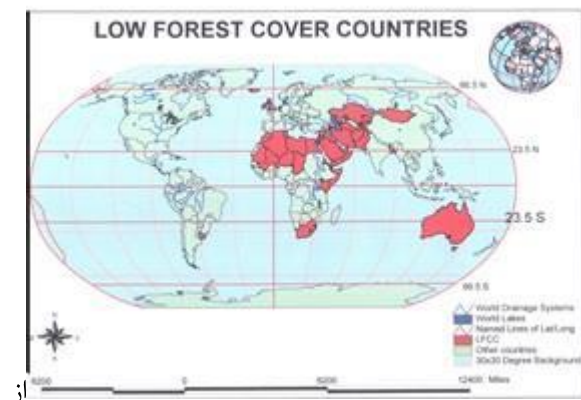

کنگره فوق از سال ۱۹۲۶ هر شش سال یکبار برگزار می‌شود. هدف از برگزاری این کنگره، گردهمایی کلیه دست‌اندرکاران از سراسر جهان می‌باشد تا در مورد چالش‌های مهم پیش روی بخش جنگل و راه‌حل‌های آن با یکدیگر به بحث و گفتگو بنشینند. متأسفانه از این سازمان که متولی جنگل‌های کشور می‌باشد، مسئولی حضور نیافت. اما با توجه به فراخوانی که برای تأمین هزینه‌های علاقمندان به شرکت در این نشست داده شده بود و اطلاع‌رسانی دفتر امور بین‌الملل در سطح ستاد و استان‌ها، از میان درخواست‌های ارسالی با درخواست خانم دکتر ژیلای همتی کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان آذربایجان شرقی موافقت شد که ایشان در این کنگره حضور یافتند.

با توجه به هماهنگی‌های به عمل آمده سفیر جمهوری اسلامی ایران در ساحل عاج در پاره‌ای از این نشست‌ها حضور داشتند که گزارشی از حضور ایشان به این سازمان ارائه نشده است. ضمناً در بخش سازمان‌های مردم‌نهاد این نشست هم خانم دکتر ناهید نقی‌زاده از موسسه مردم‌نهاد محیط زیست و توسعه پایدار (سنستا) حضور داشت.

پیگیری رسمیت بخشی به دبیرخانه فرآیند تهران (LFCC)

دکتر منصور رییس سازمان، طی نامه‌ای به دکتر نجفی معاون امور حقوقی و بین‌المللی وزارت امور خارجه ضمن مروری کوتاه بر سوابق شکل‌گیری دبیرخانه کشورهای با پوشش کم جنگل^۳ از وزارت امور خارجه درخواست نمود تا در پیگیری رسمیت بخشی این دبیرخانه اقدام لازم را مبذول نمایند.

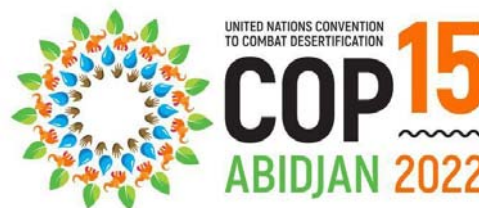

از

جمله مواردی که در نامه به آن‌ها اشاره شده بود، عبارتند از:

-اصطلاح کشورهای با پوشش کم جنگل با هدف مطرح ساختن مسائل مشترک و نیازهای کشورهای دارای پوشش

"زمین، زندگی، میراث: راهی به سوی رفاه و آسایش" برگزار شد.

در این نشست که بالاترین سطح نشست‌های کنوانسیون فوق می‌باشد، علاوه بر پانزدهمین نشست کمیته علوم و فناوری^۱، بیستمین کمیته ارزیابی اجرای کنوانسیون، کمیته عمومی^۲، نشست وزرا و مقامات عالی رتبه و نشست مشورتی منطقه‌ای مراجع ملی، به دعوت رئیس جمهور ساحل عاج، بخشی نیز به نشست سران و روسای جمهور کشورها اختصاص یافته بود.

در این نشست بنا بود آقای دکتر مسعود منصور رئیس سازمان، دکتر پرویز گرشاسبی معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان، دکتر حسین بدری پور معاون روابط عمومی و امور بین‌الملل و دکتر محسن عبدالحسینی رئیس گروه طرح‌ها و پروژه‌های بین‌المللی دفتر امور بیابان هر یک در بخشی از این نشست حضور یابند که علی‌رغم دریافت دعوتنامه و تأمین هزینه‌های سفر از سوی دبیرخانه کنوانسیون برای سه نفر از این هیات چهار نفره، نهاد ریاست جمهوری با اعزام این هیات موافقت ننمود.

خاطر نشان می‌گردد که دعوتنامه‌ای برای حضور وزیر جهاد کشاورزی هم واصل شده بود که دکتر ساداتی‌نژاد هم برای حضور در این نشست اعلام آمادگی نمودند.

^۳ LFCC: Low Forest Cover Countries

^۱ CST-۱۵: Committee on Science and Technology

^۲ CRIC-۲۰: Committee to Review Implementation of Convention

- در بیانیه پایانی نشست فوق، فرآیندی برای پیگیری منسجم و مورد عنایت قرار دادن معضلات این کشورها پیشنهاد و از آنجا که محل آن در تهران بود فرآیند تهران^۴ نام گرفت.

- دبیرخانه فرآیند تهران برای کشورهای با پوشش کم جنگل از سال ۱۳۷۸ به عنوان واحدی مستقل و بین‌المللی جهت ارتقای جایگاه بین‌المللی و منطقه‌ای و بهره‌برداری از منافع سیاسی، علمی و اقتصادی کشورهای با پوشش کم جنگل فعالیت خود را آغاز کرد و به همین دلیل از اهمیت ویژه‌ای در مجامع بین‌المللی جنگل برخوردار می‌باشد؛

- این دبیرخانه که مسئولیت آن بر عهده ج.ا.ایران گذاشته شده است فعالیت‌های چشمگیری را به انجام رسانده که از آن جمله می‌توان به برگزاری ۶ اجلاس و کارگاه آموزشی منطقه‌ای در ایران، مالی و نایروبی و ایجاد مرکز آموزش و کارآموزی جنگلداری شهری در وزارت کشور (شهرداری تهران) با مشارکت فائو و یونپ، حضور در مجامع بین‌المللی، چاپ و انتشار کتب و نشریات و گزارشات متنوع اشاره کرد؛

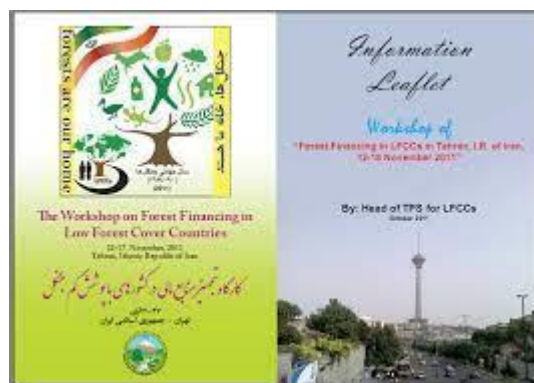
- دبیرخانه فوق به منظور ارتقای وضعیت خود اقدام به تدوین دو سند جداگانه با عنوان "تشکیلات" و "برنامه کار" نمود و آن‌ها را در اجلاس سیاست‌گذاری باماکو در کشور مالی در سال ۲۰۰۴ میلادی به تصویب رساند.

- در قطع نامه پایانی اجلاس باماکو تحت عنوان "قطع نامه باماکو" از جمهوری اسلامی ایران که مسئولیت دبیرخانه فرآیند تهران را بر عهده دارد خواسته شد تا با هماهنگی کشورهای عضو جهت تصویب و تشکیل سازمان بین‌المللی مستقل نسبت به

جنگل کمتر از ۱۰ درصد عرصه سرزمینی، برای اولین بار پس از تشکیل اجلاس سران و سازماندهی جلسات مجمع بین‌الدول جنگل^۱ تحت نظارت شورای اقتصادی - اجتماعی ملل متحد^۲ توسط هیات جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۹۵ مطرح گردید؛

- متعاقب آن سندی تحت عنوان نیازها و ملزومات کشورهای با پوشش کم جنگل توسط هیات ج.ا.ایران تهیه و در مجامع بین‌المللی ارائه و به این ترتیب این موضوع نهادینه گردید؛

- با اعلام آمادگی ایران و تصویب آن در سومین مجمع بین‌المللی جنگل^۳ اجلاسی تحت عنوان نیازها و ملزومات کشورهای با پوشش کم جنگل با حضور ۷۷ نماینده از ۳۹ کشور و ۶ سازمان بین‌المللی از جمله سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد، برنامه محیط زیست ملل متحد، و برنامه عمران ملل متحد، صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی و سازمان‌های غیر دولتی در مهرماه ۱۳۷۸ به میزبانی ج.ا.ایران برگزار گردید؛

^۳ IFF-۳

^۴ Tehran Process

^۱ IFF: Intergovernmental Forum on Forests

^۲ ECOSOC: Economic and Social Council

حضور داشتند، ارائه‌ای در خصوص فعالیت‌های آن مرکز داشتند.

آقای دکتر جعفریان نیز به همراه آقایان عبدالحسینی و بدری‌پور بر ضرورت همکاری میان دو سازمان در زمینه اجرای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی و به طور مشخص در زمینه خشکسالی تأکید نمودند.

ضمناً با توجه به این که فعالیت‌های مرکز ملی خشکسالی می‌تواند کمک موثری در پایش منابع طبیعی باشد، لذا مقرر شد ارتباط میان مرکز فوق و دفتر مهندسی و مطالعات سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور برقرار شود.

توسعه همکاری با وزارت کشاورزی چین

بر اساس مکاتبه واصله از دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی برای راه اندازی و تقویت همکاری با وزارت کشاورزی چین و بیناری در مورخه ۱۴۰۱/۱/۲۳ در موسسه جهاد استقلال به عنوان رابط با طرف چینی برگزار شد.

با توجه به علاقمندی کشور چین برای همکاری در زمینه کنترل بیابان و تحقیقات بیابان محورهای ذیل متعاقباً به موسسه جهاداستقلال اعلام شد:

- سرمایه‌گذاری در جهت پیاده‌سازی تجارب موفق مدیریت پایدار سرزمین: در این راستا، بهره‌برداری از ساختار تجربه طرح

برگزاری اجلاس وزرای کشورهای با پوشش کم جنگل در سال ۲۰۰۵ در تهران اقدام نماید.

- با توجه به اهمیت موضوع تثبیت جایگاه حقوقی دبیرخانه فرایند تهران و ارتقای ساختار تشکیلاتی آن با تحت پوشش قرار دادن قریب ۵۷ کشور در اقصی نقاط جهان و بهره‌گیری راهبردی از ظرفیت چنین مرکزیت جهانی برای مباحث کشورهای با پوشش کم جنگل و منافع گوناگون کوتاه‌مدت و بلندمدت برای کشور در بر خواهد داشت.

برگزاری نشست مشترک با مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی

با عنایت به این که کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی علاوه بر بیابان‌زایی و تخریب سرزمین، توجه ویژه‌ای هم به بحث خشکسالی دارد که در شعار روز جهانی امسال هم نمود یافته، لذا به ابتکار دکتر جعفریان مدیر کل دفتر امور بیابان که مسئولیت دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی را نیز عهده‌دار است، نشستی صمیمانه با مدیر و کارشناسان مرکز ملی پایش و هشدار خشکسالی وابسته به سازمان هواشناسی کشور در مورخه یازدهم اردیبهشت برگزار شد.

در این نشست که آقای دکتر احد وظیفه مدیر مرکز فوق به همراه همکارانش آقای حسن نژاد و خانم‌ها شیرواند و عسگرزاده

این کنوانسیون با نامگذاری این روز تلاش دارد تا مقوله خشکسالی بیش از پیش مورد توجه زمامداران و مسئولین کشورها قرار گیرد و آن‌ها را به اتخاذ تدابیر پیشگیرانه ترغیب نماید تا بدین ترتیب از میزان خسارت وارده و پیامدهای فاجعه‌آمیز آن، بکاهند.

اولین نشست کمیته علم و فناوری

اولین نشست کمیته علم و فناوری^۳ ذیل دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی با موضوع معرفی و بررسی اعضای کمیته مزبور و برنامه پیشنهادی آن در سال ۱۴۰۱ در مورخه ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ با حضور آقایان دکتر محمد جعفری عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران و عضو کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی، دکتر زارع عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، دکتر بدری پور معاون دفتر امور بین‌الملل و روابط عمومی و مدیر کل، معاون و کارشناسان دفتر امور بیابان در محل این دفتر برگزار گردید.

مدیریت پایدار سرزمین در منطقه کوبوچی^۱ و اجرای پایلوت در یکی از مناطق بیابانی ایران مانند هامون، جازموریان، دشت سیستان و بلوچستان و خوزستان پیشنهاد شد؛

- توسعه همکاری‌های تحقیقاتی، انتقال و اشتراک‌گذاری تجارب با بهره‌برداری از ظرفیت تفاهم‌نامه همکاری سه‌جانبه موسسه تحقیقات کنترل بیابان گانسو^۲، دانشگاه تهران و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور؛

- انجام پروژه‌های تحقیقاتی مشترک در زمینه تثبیت ماسه‌های روان و کنترل گردوغبار؛

- اجرای پروژه مشترک به منظور بهره‌برداری اقتصادی از اراضی بیابانی و ایجاد زنجیره تولید مبتنی بر گیاهان دارویی و دیگر ظرفیت‌های مناطق بیابانی.

اسپانیا میزبان برگزاری روز جهانی بیابان‌زایی و

خشکسالی در سال ۲۰۲۲

مراسم بزرگداشت این روز در سال جاری میلادی با هماهنگی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی سازمان ملل متحد به میزبانی دولت اسپانیا برگزار خواهد شد.

در همین ارتباط، جناب آقای دکتر ابراهیم تیاو دبیر اجرایی کنوانسیون مزبور با اعلام شعار این روز تحت عنوان "عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی" پیامی قرائت خواهد نمود.

^۳ CST:

^۱ Kubuqi Desert

^۲ Gansu Desert Control Research Institute

نمودند بازنگری کتابچه قانون مقابله با بیابان‌زایی و تعدیل اثرات خشکسالی ضروری می‌باشد.

آقای دکتر زارع نیز به اهمیت برگزاری منظم جلسات هسته مرکزی کمیته علم و فناوری و همچنین همکاری با نهادهای متناظر در کنواسیون تغییر اقلیم و تنوع زیستی تأکید نمودند. در ادامه و در راستای دستور کار جلسه اعضای هسته اصلی کمیته علوم و فناوری پیشنهاد و آقای دکتر زارع نیز در خصوص برنامه‌ها و وظایف کمیته متناظر با کنوانسیون توضیحاتی را ارائه دادند. در پایان موارد ذیل پیشنهاد و مصوب گردید:

- تشکیل شبکه کمیته علوم و فناوری^۱ به عنوان یک کمیته هم‌اندیشی تخصصی در حوزه‌های مختلف در دستور کار قرار گیرد و از متخصصین در حوزه برنامه‌ریزی و مدیریت سرزمین نیز در جلسات این کمیته دعوت به عمل آید؛
- برنامه پیشنهادی ۱۴۰۱ کمیته علم و فناوری در جلسه کمیته کارشناسی مطرح و در کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی تصویب گردد؛
- اعضای هسته اصلی کمیته علم و فناوری ظرف مدت یک هفته به دبیرخانه معرفی شده و احکام اعضا توسط دبیر کارگروه جناب آقای دکتر منصور صادر گردد؛
- در اسرع وقت جلسه مشترک کمیته علم و فناوری و کمیته نهادهای جامعه مدنی برگزار گردد؛
- به منظور پیشبرد اهداف کمیته علوم و فناوری سایت مربوطه راه‌اندازی گردد؛

در این جلسه آقای دکتر جعفریان مدیر کل دفتر امور بیابان ضمن اشاره به فعال‌شدن مجدد کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی، بازنگری آیین‌نامه داخلی و تعریف زیر ساخت ساختار کمیته علوم و فناوری را پشتوانه قدرتمند و موثری در پیشبرد اهداف کنوانسیون دانستند. ایشان همچنین به اهمیت تضمین منابع مالی برای دبیرخانه به عنوان یکی از چالش‌های اصلی تأکید کردند. آقای دکتر جعفریان تصریح نمودند که دو کمیته علوم و فناوری و کمیته نهادهای جامعه مدنی ساختارهای مستقل بوده و دبیرخانه صرفاً نهاد هماهنگ‌کننده می‌باشد. ایشان نقش کمیته علم و فناوری را در اعتباربخشی به سند "جهان بدون تخریب سرزمین" تعدیل اثرات خشکسالی در کشور و پیگیری تصمیمات اتخاذ شده در پانزدهمین کنفرانس نشست اعضای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی بسار مهم تلقی نمودند.

سپس آقای دکتر جعفری به اهمیت همکاری‌های انجمن علمی بیابان، دفتر امور بیابان و دانشگاه اشاره نمودند. ایشان ارتباط بین حوزه‌های مختلف منابع طبیعی و استفاده از ظرفیت دستگاه‌های مختلف اجرایی را در مقابله با بیابان‌زایی و تخریب سرزمین بسیار موثر دانستند. آقای دکتر جعفری همچنین عنوان

^۱ CST Network

شش ماه قبل از انقضاء توسط هر یک از طرفین، از طریق کانال‌های دیپلماتیک، به مدت پنج سال دیگر تمدید خواهد شد.

دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل موضوع را به دکتر منصور رئیس سازمان منعکس و از ایشان در خصوص پیگیری انعقاد یادداشت جدید استعلام نمود که با نظر مساعد ایشان موضوع در دست پیگیری است که بخش بین‌الملل منتظر دریافت نقطه نظرات معاونت‌ها و دفاتر ستادی می‌باشد.

محورهای همکاری مندرج در تفاهم نامه قبلی عبارت بودند از:
الف - تکنیک‌های تولید بذور و تبادل بذر و نهال؛

ب- تولید گونه‌های سریع‌الرشد به ویژه صنوبر و انتقال تکنولوژی؛

ج- مدیریت جامع حوزه آبخیز مشترک در منطقه زاگرس به ویژه در حوزه بورالان شامل حفاظت آب و خاک، جنگل‌کاری و عملیات مکانیکی و بیولوژیکی؛

د- جنگل‌کاری و تکنیک‌های کنترل فرسایش؛

ه- مقابله با بیابان‌زایی و فرسایش خاک؛

و- حفاظت آب و خاک و مدیریت هرزآب؛

ظ- مدیریت پایدار جنگل‌ها و جنگل‌داری چند منظوره؛

ح- برنامه اقدام ملی جنگل؛

ط- کنترل و پیشگیری از حریق جنگل و سیستم‌های هشدار اولیه.

ضمناً به اطلاع ایشان رسانده شد که در سال‌های اخیر نیز همکاری‌هایی به شرح ذیل انجام شده است:

• در خصوص ارائه‌ای کوتاه درحوزه خشکسالی توسط کمیته علوم و فناوری، در مراسم روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی، برنامه ریزی گردد؛

• کمیته علوم و فناوری به عنوان یکی از مراجع اصلی نظارت بر بازنگری سند راهبردی بیابان‌ایفای نقش نماید؛

• تدوین دو کتاب با موضوع "تجارب موفق مدیریت و کنترل بیابان در ایران و جهان" و معرفی گونه‌های بومی در کانون‌های بحرانی" در دستور کار قرار گیرد؛

• در سایت کنواسیون اسامی و عناوین مراجع ملی و کارشناسان ایرانی در بخش مربوطه به روزرسانی شود؛

• هماهنگی لازم جهت برگزاری یک همایش بین‌المللی جهت ارائه و به اشتراک‌گذاری تجارب موفق در حوزه مقابله با بیابان‌زایی و تخریب سرزمین انجام گردد؛

• کلیپی از اقدامات موفق کوبوچی در روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی ارائه گردد.

وضعیت همکاری با کشور ترکیه

با توجه به خاتمه مدت یادداشت تفاهم همکاری که میان آقای ویسل اروغلو وزیر وقت محیط زیست و جنگل‌داری ترکیه و آقای دکتر خلیلیان وزیر وقت جهادکشاورزی در زمینه تبادل اطلاعات، تجارب و فناوری در خصوص جنگل‌داری، مقابله با بیابان‌زایی، مدیریت مراتع و آبخیزداری در سال ۱۳۸۹ امضا و در متن تفاهم نامه مدت اعتبار آن پنج سال قید شده که در صورت عدم ارائه درخواست کتبی مبنی بر اتمام همکاری‌ها حداقل

۱- در سال ۱۳۹۷ هیأتی متشکل از ۵ کارشناس سازمان برای بازدید از اقدامات ترکیه در زمینه قارچ ترافل به ترکیه اعزام گردید، لیکن دعوت متقابلی از سوی ما از طرف ترک تا این تاریخ به عمل نیامده است؛

۲- بر اساس درخواست سازمان متبوع از طرف ترک برای برگزاری ویناری برای تبادل تجارب حریق‌های سال گذشته جنوب ترکیه، طرف ترک ویناری برای کارشناسان سازمان برگزار نمود.

اخیراً نیز دفتر حفاظت و حمایت منابع طبیعی هم طی نامه‌ای درخواست نموده که به منظور انتقال دانش و تجارب کارشناسان حفاظت و حمایت ترکیه، ویناری توسط طرف ترک برای کارشناسان و مدیران سازمان برگزار نمایند که دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل موضوع را منوط به اتخاذ تصمیم در مورد تفاهم‌نامه با طرف ترک نموده است.

ضمناً بخش امور بین‌الملل اداره کل جنگلداری ترکیه، از این دفتر برای برگزاری نشست مشترک میان مدیرکل جنگلداری آن کشور با مسئولین سازمان متبوع به منظور بررسی و ارزیابی تفاهم‌نامه منعقد در حاشیه برگزاری پانزدهمین کنگره جنگلداری (۱۲-۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۱) درخواست نموده بود که به ایشان اعلام گردید متأسفانه هیچ یک از مسئولین سازمان در کنگره یادشده شرکت نکرده است.

تهیه مستندهایی برای روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی

دفتر امور بیابان که مسئولیت دبیری کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی را بر عهده دارد و از جمله کارهای مهم آن، برگزاری

پاسداشت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی است، اقدام به تهیه مستندهایی نموده است. مستندهای ذیل در استان خوزستان تهیه شده که آقای سیروس حصاری به عنوان تهیه‌کننده به اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان برای هماهنگی‌های لازم معرفی شدند.

۱. جنگل کاری کمبونه: مستندسازی از پروژه و مصاحبه با بومیان منطقه و اثرات قبل از اجرا و نتایج بعد از اجرای پروژه بر زندگی مردم؛

۲. مشارکت با شرکت نفت: پروژه اجرایی و همکاری و مصاحبه با مسئولین؛

۳. مشارکت با شرکت توسعه نیشکر: پروژه اجرایی و همکاری و مصاحبه با مسئولین؛

۴. دانش بومی کشت بر روی خط رطوبتی: مستندسازی و مصاحبه با کارشناسان و مردم بومی.

درخواست معرفی نماینده برای پیگیری موضوعات

سال بین‌المللی مرتع

دکتر منصور رئیس سازمان در مورخه ۱۴۰۱/۲/۲۵ طی نامه‌ای به سرپرست مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، رئیس انجمن علمی مرتعداری ایران، رئیس سازمان امور عشایر ایران و معاون امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی ضمن تأکید بر نامگذاری سال ۲۰۲۶ به عنوان سال بین‌المللی مرتع و دامداران و دهه ۲۰۳۰-۲۰۲۱ به عنوان دهه احیای اکوسیستم‌ها، مراجع فوق را دعوت نمود تا برای ارتقای آگاهی و حمایت از ارزش

دسترس عموم علاقمندان قرار گرفته است، علاقمندان می‌توانند با مراجعه به آدرس ذیل فایل‌ها را دانلود نمایند.

<https://www.kalro.org/igc-irc2021congresskenya/publications/congress-proceedings/>

ارزیابی پروژه ترسیب کرین

دفتر امور بیابان طی نامه‌ای به ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان‌های خراسان شمالی، خراسان جنوبی، یزد و گلستان از آن‌ها خواست تا نسبت به آماده‌سازی و ارسال کلیه اسناد پروژه شامل گزارش‌های پیشرفت پروژه، پایش و ارزیابی، مطالعات پایه، اسناد کسب و کار، طرح‌های توسعه روستا و حوزه آبخیز، برنامه‌های کاری سالیانه، موافقتنامه‌های همکاری بین‌سازمانی، صورتجلسات کمیته‌های استانی مرتبط، گزارش هزینه کرد مالی از ابتدای فاز سوم پروژه تا پایان سال ۲۰۲۱، اسناد مربوط به تعاونی‌های تشکیل شده، گروه‌های توسعه روستا و صندوق‌های خرد اعتباری و طرح‌های پژوهشی دانشگاهی و ... را به آن دفتر ارسال نمایند. ضمناً تأکید شد که فعالیت مشاور بین‌الملل، صرفاً به صورت ویناری و مصاحبه با ذی‌نفعان، مدیران و کارشناسان کلیدی پروژه خواهد بود.

مراجع سالم و دامداری پایدار و نیز حمایت از ظرفیت‌سازی و افزایش سرمایه‌گذاری مسئولانه در بخش دامداری تلاش نمایند. در پایان ایشان متذکر شدند که به منظور راه‌اندازی کمیته مشترک با حضور همه دست‌اندرکاران نماینده تام‌الختیار را جهت شرکت در جلسات هم‌اندیشی، تبادل نظر و اطلاعات به این سازمان معرفی نمایند.

ضمناً پیرو نامه فوق، دفتر امور مراجع نیز نامه‌ای به برخی دست‌اندرکاران دیگر ارسال نمود و از آن‌ها خواست تا نمایندگان خود را برای این نشست‌ها معرفی نمایند.

ایجاد زمینه برای صادرات نهال به عراق

بنا بر اعلام وزات امور خارجه کشورمان، دولت عراق برای انجام پروژه درختکاری در مناطق مرکزی و جنوبی‌اش، نیاز به تأمین حدود ۱۴ میلیارد نهال دارد، لذا از تعدادی از نهادهای وزارت جهاد کشاورزی خواسته شد در خصوص توانمندی کشور برای صادرات نهال سازگار با اقلیم جنوب کشور عراق، امکانات تکثیر و آموزش کشاورزان عراقی، اعلام نظر نمایند. در پایان هم اشاره شده بود که دولت‌های ترکیه و عربستان سعودی برای مشارکت در اجرای پروژه مزبور، ابراز تمایل نموده‌اند.

دسترسی به فایل‌های کنفرانس بین‌المللی مرتع / گراسلند

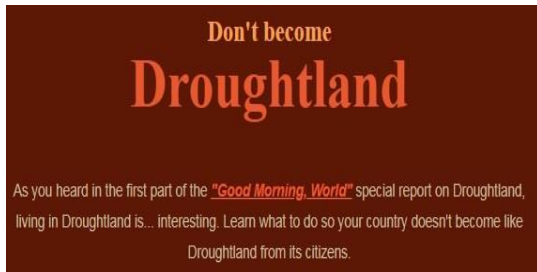
۲۰۲۱

سال گذشته کنفرانس بین‌المللی مشترک مرتع / گراسلند به میزبانی کشور کنیا برگزار شد، اخیراً فایل مقالات ارائه شده در

بر اساس معرفی نامه واصله از معاونت آبخیزداری، امور مراتع و بیابان، دکتر محمد عباسی رئیس اداره آبخیزداری و حفاظت خاک اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان جهت شرکت در دوره مذکور معرفی شد. لازم به ذکر است در دوره مشابهی که سال گذشته برگزار شد، آقای محمد نامدار رئیس گروه آبخیزداری و استحصال آب دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری حضور داشت.

راه اندازی پویش سرزمین خشکسالی زده

دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی پویشی به نام کمپین Droughtland را راه‌اندازی نموده است و از عموم مردم دعوت نموده است که در این پویش مشارکت نمایند. این پویش در روز جمعه مورخ ۲۷ خرداد ۱۴۰۱ (۱۷ جون ۲۰۲۲) برگزار گردید.

علاقمندان می‌توانند جهت تقویت محتوا و فعال‌سازی بیشتر کمپین Droughtland عضوی از این کمپین گردند. ضمناً علاقمندان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت droughtland.com مراجعه و

سخنرانی رئیس بیست و ششمین کنفرانس اعضای

کنوانسیون تغییر اقلیم

در روز دوشنبه مورخ ۱۶ ماه می ۲۰۲۲ برابر با ۲۶ اردیبهشت سال ۱۴۰۱، طی نشستی با حضور مدیران و کارشناسان بین‌المللی تغییر اقلیم، آقای آلوک شارما^۱ رئیس بیست و ششمین کنفرانس اعضای کنوانسیون تغییر اقلیم گزارشی ارائه نمود.

علاقمندان برای مشاهده ویدیوی این نشست می‌توانند از لینک ذیل استفاده نمایند:

<https://www.linkedin.com/video/live/urn:li:ugcPost:۶۹۳۱۸۸۹۳۳۸۷۷۱۲۰۲۰۴۸/>

دوره آموزشی جایکا - مدیریت تطبیقی آبخیز

بر اساس نامه دریافتی از دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی یک دوره آموزشی با عنوان «مدیریت تطبیقی آبخیز با تغییرات اقلیمی و کاهش خطر بلایا و حفظ محیط زیست»، به صورت مجازی در بازه زمانی ۱۶/۴ لغایت ۲۱/۵/۱۴۰۱ برگزار خواهد شد.

^۱ Alok Sharma

اختصاص مجله جنگل و مرتع به روز جهانی بیابان‌زایی و خشکسالی

سال‌هاست که به مناسبت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی مجله جنگل و مرتع، ویژه‌نامه‌ای برای این روز منتشر می‌کند که عمده مطالب آن مرتبط با مباحث کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی است.

امید است در این ویژه‌نامه مقالات علمی-ترویجی ارائه شده، بیشتر حول شعار امسال روز جهانی که "عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی" است، باشد.

تصاویر ناسا از وضعیت ریزگرد در عراق

از جمله کارهایی که ناسا انجام می‌دهد ارائه تصاویر ماهواره‌ای محیط زیستی توسط بخش مشاهده زمین ناسا^۳ می‌باشد. در این راستا ناسا در روز ۱۷ ماه می برابر با ۲۷ اردیبهشت ماه تصاویری از ریزگردهای عراق مربوط به روزهای ۱۵ و ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ منتشر نمود.

@TourDroughtland را در اینستاگرام و تویتر دنبال نمایند.

فراخوان شرکت در کنفرانس علم جنگل‌داری برای توسعه پایدار

به مناسبت سی‌سالگی دانشکده جنگل‌داری دانشگاه بانیالوکا بوسنی و هرزگوین و سی‌امین سال تأسیس سازمان جنگل‌های جمهوری صربستان، کنفرانس علمی بین‌المللی "علم جنگل‌داری برای توسعه پایدار"^۱ با موضوع دیدگاه‌های جنگل‌داری و بخش‌های مرتبط به عنوان محرک‌های توسعه پایدار در دوران پسا کووید-۱۹، با حمایت سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (فائو) و اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت^۲ در تاریخ ۷-۸ مهر ۱۴۰۱ (۲۹-۳۰ سپتامبر ۲۰۲۲) به صورت حضوری و آنلاین برگزار خواهد شد. برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت <https://forsd.sf.unibl.org/en/> مراجعه شود.

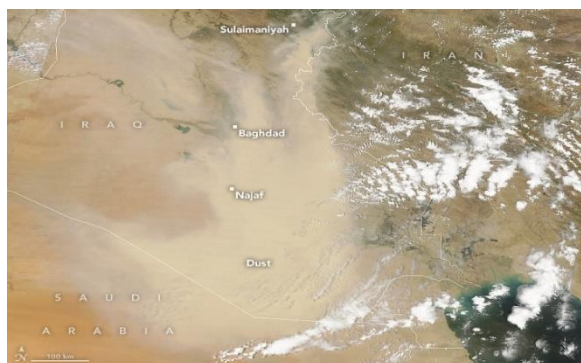
^۳ NASA's Earth Observatory

^۱ Forestry science for sustainable development
^۲ IUCN: International Union for Conservation of Nature

تصویر با کیفیت آن در آدرس ذیل قابل دریافت است:

https://eoimages.gsfc.nasa.gov/images/magerecords/149000/149838/iraqduststorm_amo_2022136_lrg.jpg

تصویر ذیل نیز مربوط به پنجم ماه می برابر با ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ که از ترامودیس^۵ گرفته شده است.

تصویر با کیفیت آن نیز از آدرس ذیل قابل دسترسی است:

https://eoimages.gsfc.nasa.gov/images/magerecords/149000/149838/iraqduststorm_tmo_2022120_lrg.jpg

علاقمندان می‌توانند برای عضویت در خبرنامه‌های بخش تصاویر زمین ناسا در سه محور مشاهده زمین، خبرنامه روزانه مخاطرات طبیعی و خبرنامه هفتگی مخاطرات طبیعی به آدرس ذیل مراجعه نمایند.

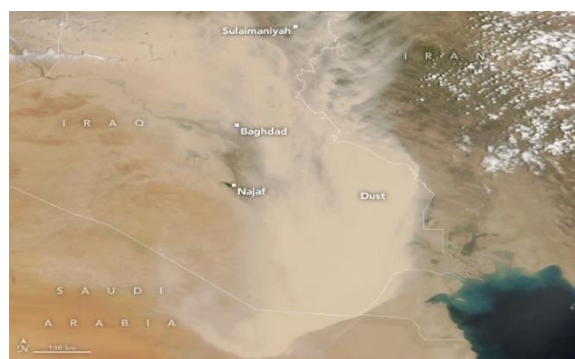
<https://earthobservatory.nasa.gov/subscribe>

^۴ Aqua MODIS
^۵ Terra MODIS

از آغاز آوریل ۲۰۲۲ (اواسط فروردین ماه ۱۴۰۱)، عراق و سایر مناطق خاورمیانه تحت تأثیر یک رشته طوفان‌های گرد و غبار شدید قرار گرفته‌اند. دو طوفان بزرگ در اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ هزاران نفر را روانه بیمارستان نمود، زیرا کیفیت پایین هوا ناشی از گرد و غبار موجود در هوا می‌تواند آسم و سایر بیماری‌های تنفسی را تشدید کند.

با محدود شدن دید به چند صد متر، آسمان بالای شهرهای بغداد، نجف، سلیمانیه و دیگر شهرها نارنجی شد. علاوه بر بسته شدن چندین فرودگاه، مدارس سراسر کشور نیز تعطیل شدند. دولت، دواير دولتی را هم در ۷ استان از ۱۸ استان عراق تعطیل نمود و چندین فرماندار وضعیت فوق‌العاده اعلام کردند.

تصاویر با رنگ طبیعی در این صفحه با ابزار طیف‌سنج تصویربرداری با وضوح متوسط^۱ در ماهواره‌های ترا^۲ و آکوا^۳ ناسا به دست آمده‌اند.

تصویر بالا توسط آکوامودیس^۴ در تاریخ ۱۶ مه ۲۰۲۲ برابر با ۲۶ اردیبهشت گرفته شده است.

^۱ MODIS
^۲ Terra
^۳ Aqua

تحصیلی شامل شهریه، اقامت، بیمه درمانی و کمک هزینه زندگی به مبلغ ۳۰۰۰ یوان در ماه بود. بلیط هواپیما شامل بورس محسوب نمی‌شد. آخرین مهلت ثبت‌نام نیز تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۴ (۲۵ می ۲۰۲۲) اعلام شده است.

برگزاری وینار دهه احیای اکوسیستم سازمان ملل: از

اکوسیستم به اقتصاد

مجمع عمومی سازمان ملل متحد، دهه ۲۰۲۰-۲۰۳۰ را دهه جهانی احیای اکوسیستم نامگذاری نموده است و در این راستا اقداماتی را برای اطلاع‌رسانی و حساس‌سازی جامعه و کشورها معمول می‌دارد، بدین منظور ویناری با عنوان از اکوسیستم به اقتصاد: منافع محیط زیستی، اقتصادی و اجتماعی احیای اکوسیستم در روز ۱۲ ماه می برابر با ۲۲ ادربهشت از ساعت ۱۷:۳۰ لغایت ۱۹:۰۰ به وقت تهران برگزار گردید.

بورس تحصیلی کارشناسی ارشد حفاظت آب - چین

بنابر فراخوان دبیرخانه برنامه بین‌الدول آب‌شناسی یونسکو^۱، دانشگاه هوهای چین در قالب حمایت آن کشور از ظرفیت‌سازی در زمینه آب و همچنین به عنوان کمک به فاز نهم برنامه آب‌شناسی یونسکو^۲، برنامه بورس تحصیلی کارشناسی ارشد برای کارشناسان حفاظت آب در سال ۲۰۲۲ فراهم نمود.

برنامه بین‌الدول آب‌شناسی یونسکو برای سال جاری میلادی، ۲۰ بورسیه تحصیلی را به متقاضیان کشورهای عضو برنامه هیدرولوژیکی بین‌الدول یونسکو، به ویژه متقاضیان کشورهای راه ابریشم نوین، کشورهای آفریقایی و کشورهای در حال توسعه جزایر کوچک^۳ اختصاص داد. مدت استاندارد این دوره ۳ سال (حداقل ۲ سال و حداکثر ۵ سال) تعیین گردیده است. مدرک تحصیلی پس از پایان این دوره و گذراندن کلیه دروس مندرج در برنامه تحصیلی اعطا خواهد شد.

رشته‌های تحصیلی اعلام شده عبارتند از:

هیدرولوژی و منابع آب^۴؛ هیدرولیک و دینامیک رودخانه^۵؛ مهندسی سازه‌های هیدرولیک^۶؛ مهندسی حفاظت آب و برق آبی^۷؛ مهندسی بندر، ساحلی و دریایی^۸؛ مهندسی عمران^۹؛ علوم و مهندسی محیط زیست^{۱۰}؛ مدیریت دولتی^{۱۱}؛ و علوم و مهندسی اسکان مجدد (مربوط به پروژه‌های عمرانی^{۱۲}).

متقاضیان این دوره باید دارای مدرک لیسانس مرتبط با رشته کاربردی و یا مدرک بالاتر و سن زیر ۳۵ سال باشند. این بورس

^۲ Water Conservancy & Hydropower Engineering

^۸ Harbor, Coastal and Offshore Engineering

^۹ Civil Engineering

^{۱۰} Environmental Science and Engineering

^{۱۱} Public Administration

^{۱۲} Resettlement Science and Engineering

^۱ IHP: Intergovernmental Hydrological Programme

^۲ IHP-IX (۲۰۲۲-۲۰۲۹)

^۳ SIDS: Small Island Developing States

^۴ Hydrology and Water Resources

^۵ Hydraulics and River Dynamics

^۶ Hydraulic Structure Engineering

برگزاری وبینار تخصصی در زمینه مرتع توسط دانشگاه

علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با دعوت از دو نفر از متخصصان علوم مرتع از کشور مجارستان و بیناری تخصصی در زمینه مرتع در روز دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ برگزار نمود که از طریق لینک معرفی شده امکان حضور علاقمندان فراهم شده بود.

کارگاه علمی

دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان (دانشگاه مرتع و آبخیزداری) به ارائه کارگاه‌های علمی در زمینه موضوعات زیر می‌پردازد:

- دکتر ژولت مولنر (مؤسسه تحقیقات اکولوژی، مجارستان)
- وادش‌های حفاظت طبیعت، محرک‌های تغییرات سیمای سرزمین و همکاری با بهره‌برداران محلی
- سرزمین‌های طبیعی-رشد تولید محصول اکوسیستم در ۱۹۹۶-۱۹۹۸، یافته‌های کلیدی و نقش نقشه‌ها
- دانش بهره/عقلی/ محلی
- دکتر لاسلو دیمتر (مؤسسه تحقیقات اکولوژی، مجارستان)
- نقش وادی سنتی دام در جنگل‌های اروپا

ساعت ۸:۳۰ تا ۱۰:۰۰ سخنرانی دکتر ژولت مولنر با عنوان:

چالش‌های حفاظت طبیعت: محرک‌های تغییرات سیمای

سرزمین و همکاری با بهره‌برداران محلی

ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۰۰ سخنرانی دکتر لاسلو دیمتر با عنوان:

نقش چرای سنتی دام در جنگل‌های اروپا

سخنرانی‌ها با ترجمه فارسی همراه بود.

سخنرانان این وبینار عبارت بودند از: آقای ابراهیم تیاو^۱ دبیر اجرایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، کارلوس مانوئل رودریگز^۲ رئیس بخش اکوسیستم‌های تسهیلات محیط زیست جهانی، ماریا هلنا سمدو^۳، معاون مدیر کل فائو، گراما ساراتو رابیو اینوسا^۴، وزیر محیط زیست جمهوری نیجر، کالوین جیمز^۵، دبیر اجرایی ابتکار مشارکت برای مدیریت پایدار سرزمین^۶، نینو چیکوانی^۷، مسئول دایره حفاظت منابع اراضی گرجستان^۸، جیگمت تاکپا^۹، وزارت محیط زیست، جنگل و تغییر اقلیم هندوستان^{۱۰}.

<https://docs.google.com/forms/d/e/۱FAIpQLSdHIOiLrCoTjxHkFYm.CvdYxycYy-wFf۹Q۹۴۴lW۱naYpKMq/viewform?fbzx=۱۴۵۶۷۲۰۰۴۵۳۰۸۹۴۳۳۰>

برخی از محورهای مورد گفتگو عبارت بودند از:

- سیاست‌های مؤفقیت‌آمیز در فعالیت‌های احیایی یا تاب‌آوری جوامع در برابر خشکسالی؛
- مالکیت زمین در جامعه و نقش زنان در اشتغال‌زایی و مشارکت جوانان در مقیاس وسیع؛
- ایجاد زمینه‌های جذب منابع مالی.

^۷ Nino Chikovani

^۸ Head of Land Resources Protection Division, Georgia

^۹ Jigmet Takpa

^{۱۰} Joint Secretary, Ministry of Environment, Forest and Climate Change, India

^۱ Ibrahim Thiaw

^۲ Carlos Manuel Rodriguez

^۳ Maria Helena Semedo

^۴ H.E. Garama Saratou Rabiou Inoussa

^۵ Calvin James

^۶ PISLM: Partnership Initiative for Sustainable Land Management

سفارت جمهوری اسلامی ایران در آدیس آبابا، موضوع را پیگیری و نهایتاً مقرر شد با هماهنگی آقای دکتر آدفرس^۱ مسئول اداره حفاظت محیط زیست آن کشور، ویناری در اوایل اردیبهشت ماه برگزار شود که به دلیل عدم امکان هماهنگی در بازه زمانی اعلامی، موضوع به زمانی دیگر موکول شد.

پیگیری این موضوع از طریق مهندس داریوش بیات مسئول امور بین‌الملل معاونت امور جنگل انجام می‌شود.

برگزاری وینار ریزگردها و پایداری

در روز سه شنبه مورخه ۱۴۰۱/۲/۶ برابر با ۲۶ آوریل ۲۰۲۲ ساعت ۱۲:۱۰ به وقت تهران رویداد مطبوعاتی آنلاین تحت عنوان "ریزگردها و پایداری: ۱۰ توصیه استراتژیک برای جلوگیری از بحران" و رویداد ترکیبی (حضور و مجازی) با شرکت کارشناسان برجسته راس ساعت ۱۷:۳۰ به وقت تهران در محل برنامه محیط زیست سازمان ملل - ژنو برگزار شد.

وینار "در سال ۲۰۲۰ چه بر سر جنگل‌های جهان آمد؟"

بیست و ششمین کنفرانس اعضای متعهد کنوانسیون تغییر اقلیم سازمان ملل متحد^۲ شاهد تعهدات بین‌المللی بیش از یکصد کشور برای حفاظت از جنگل‌ها و پایان جنگل‌زدایی تا سال ۲۰۳۰ بود. اما در طول یک سال تعهد، وضعیت جنگل‌ها و روند کاهش جنگل‌ها چگونه بود؟ چه عواملی

برگزاری وینار زمین متعلق به کیست؟

اولین وینار "زمین متعلق به کیست؟ از مجموعه مسیرهای فراگیر به سمت حکمرانی زمین" در روز سه شنبه مورخ ۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ (۲۶ آوریل ۲۰۲۲) ساعت ۱۰:۰۰ تا ۱۱:۳۰ صبح به وقت اروپا (CEST) و ساعت ۱۲:۳۰ تا ۱۴:۰۰ به وقت ایران در جاکارتا-اندونزی برگزار شد. هدف از این وینار فراهم کردن بستری برای تبادل اطلاعات میان دست‌اندرکاران حکمرانی زمین است تا با یکدیگر در مورد اهمیت مشارکت گسترده تمامی نقش‌آفرینان در فرآیندهای رسمی و غیررسمی حکمرانی زمین به بحث و تبادل نظر بپردازند. شرکت در این وینار از طریق دو درگاه <https://www.bothends.org> و <https://landportal.org> میسر بود.

از علاقمندان هم خواسته شده بود، برای ثبت نام در این وینار به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

<https://landportal.org/event/۲۰۲۲/۰۳/whose-land-inclusive-pathways-land-governance>

وینار بهره‌گیری از تجارب ابتکار میراث سبز اتیوپی

با توجه به اعلام تمایل سازمان برای استفاده از تجارب دولت اتیوپی در راه اندازی ابتکار میراث سبز نخست وزیر اتیوپی،

^۲ UNFCCC- COP-۲۶

^۱ Dr. Adefers

وبینار " تصویرسازی و تجزیه و تحلیل هشدارهای یکپارچه جنگل‌زدایی "

دیده‌بان جهانی جنگل تصویرسازی و تجسمی از هشدارهای جنگل‌زدایی را در اختیار قرار می‌دهد، تا هر کسی به راحتی بتواند تشخیص دهد که جنگل‌زدایی در چه زمان و مکانی در حال وقوع است. اخیراً دیده‌بان جهانی جنگل براساس متدولوژی‌های مکمل هشدارهای GLAD-L، GLAD-S² و RADD، اقدام به یکپارچه‌سازی سه سیستم هشدار جنگل‌زدایی نموده است. برای مرور بر رویکرد یکپارچه‌سازی تجسم هشدارهای جنگل‌زدایی، رأس ساعت ۱۷:۳۰ (به وقت تهران) روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۱/۲/۱۳ و بیناری با حضور کارشناسان دیده‌بان جنگل برگزار شد.

در طول این وبینار، مقایسه‌ای از سیستم‌های مختلف هشدار ارائه شد و دلیل تصمیم‌گیری در مورد یکپارچه‌سازی به اشتراک گذاشته شد. همچنین نحوه دسترسی و استفاده از هشدارهای یکپارچه در GFW و Forest Watcher ارائه شد.

برگزاری وبینار سلامت جنگل

در کنگره جهانی جنگل‌داری آینده که از روز دوشنبه مورخ ۱۲ اردیبهشت الی جمعه ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ (۲ تا ۶ می ۲۰۲۲) در سئول - کره جنوبی برگزار شد، دو رویداد سلامت جنگل به شرح ذیل برگزار شد.

باعث این کاهش می‌شود؟ و آیا کشورهایی وجود دارند که موفق به کنترل جنگل‌زدایی شوند؟ و، برای تحقق این تعهد راهبردی در بیست و ششمین کنفرانس اعضا درخصوص توقف و معکوس کردن جنگل‌زدایی و تخریب زمین تا سال ۲۰۳۰ چه چیزی نیاز است؟

هر ساله تیم دیده‌بان جهانی جنگل^۱، مؤسسه منابع جهان^۲ داده‌های سالانه کاهش پوشش درختی را از دانشگاه مریلند آمریکا دریافت و مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد، و به این ترتیب نشان می‌دهد که کاهش سطح جنگل‌ها در چه زمانی و در کجا در سراسر جهان رخ داده است. داده‌های کاهش پوشش درختی و نتایج تجزیه و تحلیل و همچنین نظرات کارشناسی متخصصین در مورد وضعیت جنگل‌های جهان در مورخ دوم آوریل ۲۰۲۲ در مجله Global Forest Review منتشر شد.

برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد داده‌های کاهش پوشش درختی در سال ۲۰۲۱، و بررسی و تجزیه و تحلیل اجمالی روز پنج شنبه مورخ ۱۴۰۱/۲/۸ برابر با ۲۸ آوریل ۲۰۲۲ ساعت ۱۷:۳۰ به وقت تهران با حضور کارشناسان بین‌المللی مؤسسه منابع جهان برگزار شد.

رویداد فوق به زبان انگلیسی و با ترجمه همزمان به زبان‌های اسپانیایی، پرتغالی، اندونزیایی و فرانسوی برگزار شد.

^۲ World Resources Institute

^۱ Global Forest Watch

بخش زیست کره و مناطق حفاظت شده بنیاد سوکو پروژه‌های با عنوان "ابتکار و نوآوری در عرصه‌های بیابانی آسیای میانه" در خلال سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۱۶ اجرا نموده است.

پروژه فوق با تمرکز ویژه بر عرصه‌های بیابانی سرد واقع در آسیای میانه و با هدف حفاظت از تنوع زیستی، مقابله با بیابان‌زایی و کاهش تغییرات اقلیمی انجام گردید. بنیاد فوق تلاش دارد با به اشتراک‌گذاری دستاوردها و خروجی‌های این پروژه با سایر کشورها که دارای اکوسیستم‌های مشابه هستند، بتواند گامی مهم در تسهیم و تبادل تجربیات و دانش و افزایش سطح آگاهی بردارد. بدین منظور بنیاد سوکو طی تماسی با سازمان، آمادگی خود را برای ارائه دستاوردها و تجارب خود در قالب یک وبینار اعلام نمود.

بودجه و منابع مالی پروژه اجرای شده در آسیای میانه، بر اساس تصمیمات متخذه پارلمان کشور آلمان از سوی بخش بین‌المللی نوآوری اقلیمی وزارت محیط زیست، حفظ طبیعت، امنیت هسته‌ای و حمایت از مصرف‌کننده آن کشور تأمین شده است.

در همین ارتباط شایان ذکر است بنیاد فوق در فعالیت‌های خود ۴ هدف مهم ذیل را دنبال می‌نماید:

۱. توسعه و حمایت از سایت‌های میراث جهانی، پارک‌های ملی و ذخایر زیست کره در سطوح ملی و بین‌المللی؛
۲. حفاظت و توسعه تالاب‌ها به ویژه تورب‌زارها و باتلاق‌ها؛

رویداد اول با عنوان "امنیت زیستی جنگل به عنوان یک مسئولیت مشترک - به سوی یک سند جهانی" روز پنج‌شنبه مورخ ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ از ساعت ۵:۳۰ تا ۷:۰۰ صبح به وقت تهران و رویداد دوم با عنوان "نقش منابع ژنتیکی جنگل‌ها و مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌ها در حفظ جنگل‌های سالم و تاب‌آور"^۲ روز پنج‌شنبه مورخ ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ از ساعت ۱۰:۰۰ تا ۱۱:۳۰ صبح به وقت تهران برگزار شد.

وبینار همبست جنگل و آب برای دستیابی به اهداف

توسعه پایدار

در حاشیه برگزاری پانزدهمین کنگره جهانی جنگل‌داری، نشست تحت عنوان "همبست جنگل و آب برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار"^۳ روز سه‌شنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۱ (۳ می ۲۰۲۲) - از ساعت ۶:۳۰ لغایت ۸:۰۰ صبح به وقت تهران به صورت آنلاین در شهر سئول کره جنوبی برگزار شد.

پروژه ابتکار و نوآوری در عرصه‌های بیابانی آسیای میانه

^۲ The role of forest genetic resources and integrated management of pests and diseases in maintaining healthy and resilient forests

^۳ Forest-Water Connections to achieve the SDGs

^۱ Forest Biosecurity as a Shared Responsibility – Towards A Global Framework

کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، اصفهان و فارس تعمیم داده شد.

۳. شفاف‌سازی و ارتقای مفاهیم حفظ طبیعت از طریق تحقیقات علمی، آموزش‌های اکولوژیکی و فعالیت‌های روابط عمومی؛

۴. پیشبرد روابط بین‌الملل در زمینه حفظ طبیعت و اکولوژی.

گزارشات

بازدید از اقدامات پروژه ترسیب کربن استان خراسان

شمالی - اردیبهشت ۱۴۰۱

احمد یزدانی^۱

دکتر جعفریان مدیر کل دفتر امور بیابان که مدیر ملی پروژه ترسیب کربن نیز می‌باشد، طی سفری به استان خراسان شمالی از اقدامات پروژه بین‌المللی ترسیب کربن شهرستان اسفراین و جاجرم بازدید نمودند. ایشان از اقدامات پروژه در شهرستان جاجرم شامل محل احداث استخر و لوله‌گذاری چشمه در روستای دربند، شرکت در جلسه عمومی با جوامع محلی و اعضای گروه‌های توسعه‌ای در روستای دربند، کانال‌کشی جوی سیمانی، دیوار ساحلی و مرمت چشمه روستای قلی، احداث گلخانه یکی از اعضای صندوق توسعه، احداث باغ با نهال‌های توزیع شده توسط پروژه دیدن کرد. وی همچنین مصاحبه‌ای نیز با مرکز صدا و سیما خراسان شمالی داشت و در خصوص پروژه و اقدامات انجام شده توضیحاتی ارائه نمودند. سپس دکتر جعفریان از کارگاه صنایع دستی در روستای خراشاد دیدن کردند.

اخیراً این بنیاد با سازمان تماس گرفته است تا به مناسبت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی تجارب و دستاوردهای خود را از پروژه "ابتکار و نوآوری در عرصه‌های بیابانی آسیای میانه" در وبیناری به اشتراک بگذارد.

بررسی نحوه ارتباطات دفاتر با پروژه جایکا

در راستای بند ۱۴ شرح وظایف دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل که تصریح کرده است "انجام پایش و نظارت بر فعالیت‌های بین‌المللی واحدهای ستادی و استانی سازمان و هماهنگی و انطباق آن‌ها با خط مشی‌های اقتصادی، فنی و سیاسی کشور، دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل طی نامه‌ای به دفتر امور مراتع، دفتر آموزش، ترویج و مشارکت‌های مردمی و مرکز جنگل‌های خارج از شمال از آن‌ها در خصوص نحوه تعامل با پروژه توسعه ظرفیت مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع در بالادست حوضه کارون در سطح ستاد و واحدهای استانی‌اشان استعلام نمود.

پروژه فوق با مشارکت و همکاری آژانس همکاری‌های بین‌المللی ژاپن (جایکا) اجرا می‌شود که در فاز اول در استان چهارمحال و بختیاری و سپس در فاز دوم به ۵ استان لرستان،

^۱ معاون فنی و مدیر اجرایی پروژه بین‌المللی ترسیب کربن - خراسان شمالی -
r.yazdani3238@gmail.com

در ادامه از پروژه ترسیب کرین شهرستان اسفراین شامل محل کارگاه خیاطی در روستای گراتی، مزرعه کشت زعفران و گلرنگ و پسته، کارگاه صنایع دستی روستای گراتی، تولید نهال گلدانی توسط اعضای گروه های توسعه، بازدید از نرم‌افزار حسابداری صندوق‌های خرد، پنل خورشیدی تولید برق روستای قهرمان آباد، کارگاه صنایع دستی مرکز نابینایان روستای چهاربرج بازدید کردند.

ابتکار میراث سبز ایبجان

ساغر داراب زند

همچنین وی ملاقات‌هایی نیز با فرماندار شهرستان اسفراین، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، مدیر کل دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری، رئیس سازمان جهاد کشاورزی داشت.

پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعهد کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی سازمان ملل متحد که از تاریخ ۱۷ لغایت ۳۰ اردیبهشت ماه سال جاری در ایبجان- ساحل عاج برگزار گردید، میراث سبز ماندگاری را در ایبجان به جهت برگزاری مراسم درختکاری با حضور جناب آقای پاتریک آچی^۱ نخست وزیر ساحل عاج، اعضای دولت و همچنین آقای ابراهیم تیاو دبیر اجرایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی به جا خواهد گذاشت. رویداد فوق در محل کنفرانس یاد شده و در محوطه هتل سوفیتل در روز چهارشنبه ۱۸ می ۲۰۲۲ برگزار شد تا تعهد قاطع و محکم

^۱ Patrick Achi

کشور ساحل عاج را نسبت به ابتکار برنامه میراث سبز آبیجان که در این کنفرانس مطرح گردید، نشان دهد.

در همین ارتباط، نخست وزیر کشور ساحل عاج در روز ۹ ماه می ۲۰۲۲ (۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۱) در نشست سران کشورهای عضو کنوانسیون یادشده^۱ از ابتکار میراث سبز آبیجان^۲ رونمایی نمود. هدف اصلی این ابتکار که توسط مسئولان کشور ساحل عاج طراحی و تدوین شده، مقابله با بیابان‌زایی و پیامدهای آن به ویژه بر تولیدات کشاورزی است.

ابتکار مزبور، برنامه‌ای جامع و یکپارچه است که اصلی‌ترین هدف آن، در درجه اول ایجاد شرایط زیست‌محیطی پایدار و متعاقب آن ارتقای نقش بخش کشاورزی در اشتغال‌زایی و درآمدزایی است. سومین و آخرین هدف مهم آن نیز تضمین رسیدن به یک برابری و توازن اجتماعی در میان تمام اقشار جامعه و کمک به آن‌ها به منظور دسترسی به رژیم‌های غذایی و زندگی سالم می‌باشد.

برنامه ۵ ساله میراث آبیجان^۳ رویکردی جامع و خلاقانه است که دولت ساحل عاج، بودجه‌ای در حدود ۱/۵ میلیارد دلار به آن

تخت‌تخصیص داده است. این برنامه دارای چهار محور اصلی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. احیای جنگل‌ها و مقابله با جنگل‌زدایی با هدف احیای ۲۰ درصد از پوشش جنگل‌های کشور ساحل عاج در یک دوره ۱۰ سال؛

۲. بهبود روند تولید محصولات کشاورزی از طریق مکانیزاسیون مناسب و احیای خاک؛

۳. تلاش در راستای ایجاد ثبات و پایداری بیشتر در زنجیره‌های غذایی فعلی همراه با فرآوری قابل‌ملاحظه محلی که منجر به اشتغال‌زایی و درآمدزایی به ویژه برای زنان و جوانان شود؛

۴. شناسایی زنجیره‌های غذایی با ارزش، که در عین حال باعث تخریب خاک نشده و در برابر تغییرات اقلیمی تاب‌آوری لازم را داشته باشند.

در همین راستا، نخست وزیر ساحل عاج اظهار داشت این ابتکار قابل‌تعمیم به سایر کشورها بوده و اصول و ضوابط اصلی آن می‌تواند برای همه کشورهایی که با چالش‌های بیابان‌زایی و جنگل‌زدایی مواجهند، اعمال گردد.

بخش خصوصی و شرکای توسعه‌ای با مشارکت یکدیگر این برنامه را اجرا خواهند نمود و پیش از این نیز بانک توسعه آفریقا^۴ مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار، تیم اروپایی متشکل از اتحادیه اروپا و بانک سرمایه‌گذاری اروپا^۵ مبلغ ۵۰۲ میلیون یورو، صندوق بین‌المللی

^۴AfDB: African Development Bank

^۵EIB: European Investment Bank

^۱ Heads of State and Government Summit

^۲ Abidjan Initiative

^۳The Abidjan Legacy Program

ما شرکت‌کنندگان در این نشست که از ۱۴۱ کشور جهان به صورت حضوری و آنلاین از تاریخ ۲ لغایت ۶ ماه می ۲۰۲۲ میلادی در این نشست حضور داریم، بر این باوریم که کارشناسان، متخصصان و دست‌اندرکاران بخش جنگل راهکارهای اساسی طبیعت‌محوری را در ارتباط با معضل تغییرات اقلیمی، نابودی تنوع زیستی، تخریب سرزمین، و فقر و گرسنگی ارائه می‌دهند. اما وقتی برای از دست دادن باقی‌مانده و هم‌اینک بایستی وارد عمل شد.

ما پیام‌های فوری ذیل را به گوش جهانیان می‌رسانیم تا همه را به انجام اقداماتی برای داشتن آینده‌ای سبز، سالم و تاب‌آور از طریق جنگل‌ها که نقش کلیدی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار، دهه احیای اکوسیستم، چهارچوب تنوع زیستی جهانی ۲۰۲۰ و بهبود همه‌گیری کووید-۱۹ دارند، تشویق نماییم.

- جنگل‌ها از مرزهای سیاسی، اجتماعی و زیست‌محیطی پافراتر گذاشته و برای تنوع زیستی و انتشار کربن، چرخه آب و انرژی در کره مسکونی امری مهم و حیاتی محسوب می‌گردند. بر همین اساس لازم است مدیریت جنگل‌ها با مؤسسات، صنایع و دست‌اندرکاران به صورت یکپارچه و با هدف دستیابی به آینده‌ای پایدار تقسیم شده و به صورت مشارکتی انجام گردد.

- بخش اعظمی از اراضی تخریب‌یافته نیازمند اجرای فعالیت‌های احیایی هستند. میزان سرمایه‌گذاری در احیای جنگل‌ها و چشم‌اندازها به منظور اجرا نمودن تعهدات

توسعه کشاورزی^۱، ۱۳۰ میلیون دلار، برنامه عمران ملل متحد^۲، ۳۰ میلیون دلار، بانک توسعه غرب آفریقا^۳ مبلغ ۳۷۰ میلیارد فرانک سی‌اف‌ای^۴ و مؤسسه بان‌کی مون^۵، ۱۰۰ میلیون دلار به این برنامه کمک نموده‌اند. و پس از آن و از تاریخ ۹ ماه می سال ۲۰۲۲ تا کنون این کشور بیش از یک میلیارد دلار بودجه برای این برنامه جدید جمع‌آوری کرده است.

بر اساس بیانیه سران کمیسیون جامعه اقتصادی کشورهای غرب آفریقا^۶ در ۱۲ دسامبر ۲۰۲۱ میلادی درخصوص تغییرات اقلیمی، کمیسیون مزبور کشورها را به توسعه و اجرای برنامه‌های منطقه‌ای یکپارچه تغییرات اقلیمی برای بهبود وضعیت کشاورزی، دامداری، منابع آب، جنگل‌داری، احیای اراضی تخریب‌یافته و حفاظت از اکوسیستم‌ها و تنوع زیستی تشویق و ترغیب می‌نماید. قطعاً چنین ابتکارهایی، بهره‌مندی نسل‌های آتی از همان زیبایی، وفور منابع و پایداری کره زمین به عنوان سرچشمه حیات را تضمین می‌نماید.

بیانیه پانزدهمین نشست کنگره جهانی جنگل‌داری

ساغر داراب زند

^۴ CFA franc

^۵ Ban-Ki Moon Institute

^۶ ECOWAS: Economic Community of West African States

^۱ IFAD: International Fund for Agricultural Development

^۲ UNDP: United Nations Development Programme

^۳ BOAD: West African Development Bank

- جهانی و همچنین تحقق اهداف و آرمان‌های مورد توافق بین‌المللی بایستی حداقل تا سال ۲۰۳۰ سه برابر گردد.
  - بر روی سیاره ناسالم، اقتصاد سالمی وجود ندارد. تولید و مصرف باید پایدار بوده و سیاست‌های پیش رو بایستی به مکانیسم‌های نوآورانه تأمین مالی سبز در راستای سرمایه‌گذاری مناسب در فرآیند احیاء و حفاظت از جنگل‌ها و بهره‌برداری پایدار از آن کمک نماید.
  - چوب از جمله قدیمی‌ترین مواد خام موجود در طبیعت است که در اختیار بشر قرار دارد و استفاده از آن به سبب تجدیدپذیری، بازیافت بودن، و پرکاربرد بودنش همچنان ادامه دارد. برای ایجاد تحول در صنعت ساختمان‌سازی، تأمین انرژی تجدیدپذیر و تولید مواد خام نوآورانه، دستیابی به اقتصاد زیستی چرخشی و جهانی‌سازی از انتشار گازهای گلخانه‌ای (به‌واسطه انجام اقدامات اقلیمی مناسب) می‌بایست از تمام پتانسیل محصولات چوبی که به‌شکلی قانونی و سازگار با محیط زیست تولید شده، استفاده شود؛
  - نابودی و تخریب جنگل‌ها اثرات بسیار سوئی بر سلامت و رفاه انسان می‌گذارد. به منظور کاهش خطر بروز پاندمی‌های آتی، بهبود روند پاسخگویی و تأمین سایر ملزومات اساسی جهت سلامت روحی و جسمی انسان، لازم است از جنگل‌های سالم با توان تولید بالا به خوبی حفاظت و حمایت گردد؛
- فناوری‌ها و مکانیزم‌های خلاقانه برای تأمین اطلاعات و دانش دقیق درباره جنگل‌ها با دسترسی عادلانه به آن‌ها باید به‌شکلی وسیع به کار گرفته شوند تا امکان تصمیم‌گیری درباره جنگل‌ها و چشم‌اندازها و ارتباط مؤثر با جنگل‌ها فراهم گردد.
- در همین ارتباط، لازم است در ارائه راهکارهای مبتنی بر جنگل در حد لزوم به دیدگاه کشاورزان، خرده‌مالکان، جوامع جنگلی، جوامع بومی، زنان و جوانان توجه نموده و به حقوق آن‌ها احترام گذاشته شود و به شکلی عادلانه اجازه شرکت در فرآیند تصمیم‌گیری و زنجیره‌های ارزش پایدار جنگل به آنان داده شود؛ سرمایه‌گذاری و ظرفیت‌سازی بیشتر در موضوع آموزش، تحقیقات و ارتباطات جنگل مستلزم افزایش و تقویت سطح درک و آگاهی از فواید درختان و جنگل‌هایی است که به‌طور پایدار مدیریت می‌شوند؛
- همکاری و تعامل نزدیک بین کشورها برای رفع چالش‌هایی که فراتر از مرزهای سیاسی‌اند، الزامی است. این امر در کنگره مزبور با مشارکت‌پذیری جدیدی نظیر تضمین آینده جنگل‌ها با مکانیزم‌های مدیریت یکپارچه ریسک^۱، ابتکار حفظ و پایداری فراوانی اکوسیستم‌های جنگل^۲، ایجاد پلتفرم برای افزایش ظرفیت EDD⁺^۳ مورد توجه ویژه قرار گرفت؛
- نتایج این کنگره از جمله بیانیه حاضر و فراخوانی برای اقدام جوانان و همچنین فراخوان وزراء با موضوع چوب پایدار و سازگار با محیط زیست، به کنفرانس بعدی کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد تغییرات اقلیمی سازمان ملل متحد،

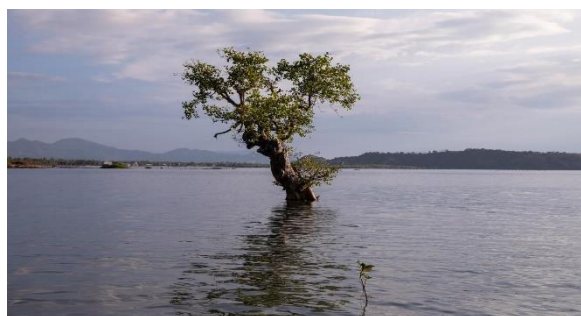
^۳ REDD⁺: Reduce Emissions from Deforestation and Forest Degradation in developing countries

^۱ AFFIRM: Assuring the Future of Forests with Integrated Risk Management

^۲ SAFE: Sustaining an Abundance of Forest Ecosystems

این گروه متشکل از کشورهای ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا؛ فرانسه، بریتانیا، آلمان، ایتالیا، چین، ژاپن، روسیه، عربستان سعودی، اندونزی، استرالیا، ترکیه، برزیل، آرژانتین، کانادا، هندوستان، کره جنوبی، آفریقای جنوبی و مکزیک می‌باشند.

متأسفانه علی‌رغم اهداف و تعهدات فعلی برای مبارزه با تغییرات اقلیمی، به نظر می‌رسد دمای جهانی تا سال ۲۰۱۰ به میزان ۲/۴ درجه سانتیگراد افزایش یابد که این رقم بسیار بالاتر از هدف توافق پاریس است. اقدامات اقلیمی هرگز به این فوریت نبوده و با توجه به تأثیرات همه‌گیری کوید-۱۹، بهبود پایدار، فراگیر و انعطاف‌پذیر ضروری است.

با توجه به نقش مهم جنگل‌های طبیعی، در صورت حفاظت بهینه از آن، سهم به‌سزایی در حذف یا جذب دی‌اکسیدکربن دارند. براساس برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته تا سال ۲۰۳۰ کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تا سطح ۲۵ درصد بایستی از طریق جنگل‌ها انجام شود. جنگل‌های سالم، غذا و معیشت ۱/۶ میلیارد نفر را فراهم می‌نمایند (حدود ۴۰۰ میلیون نفر تنها در کشورهای عضو گروه ۲۰ در فاصله ۱ کیلومتری جنگل زندگی

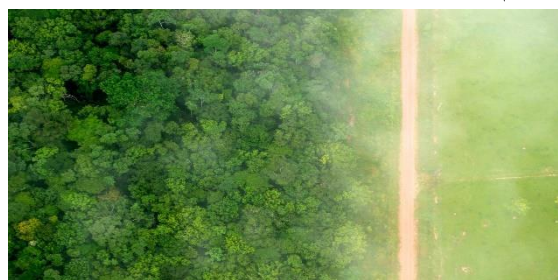
کنفرانس اعضای متعهد تنوع زیستی و سایر مجامع مهم مرتبط با جنگل ارجاع گردید.

در همین ارتباط، کنگره مزبور از دولت‌ها، بخش خصوصی، سازمان‌های پژوهشی و تحقیقاتی، آموزگاران، جوامع و سازمان‌های جوانان خوستار انجام اقدامات فوری و اضطراری مورد اشاره با مشارکت و همکاری هم به عنوان ابزاری برای دستیابی به آینده‌ای بهتر گردید.

در خاتمه اعضای کنگره از مهمان‌نوازی عالی دولت و مردم کره جنوبی و همچنین حمایت بی‌شائبه سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو تقدیر و تشکر نمودند.

تدابیر گروه ۲۰- برای به حداکثر رساندن نقش جنگل‌ها در اقدامات اقلیمی^۱

گروه ۲۰ اقتصاد بزرگ دنیا، گروهی متشکل از وزرای اقتصاد (دارایی) و مسئولان بانک‌های مرکزی بیست اقتصاد برتر دنیا است. گروه ۲۰^۲ متشکل از قدرتمندترین کشورهای جهان در زمینه اقتصاد بوده که در مجموع ۸۵ درصد کل اقتصاد جهانی و دو سوم جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند.

^۲ G-۲۰

^۱ Climate Action

در بیانیه ۲۰۲۱ رهبران گلاسکو در مورد جنگل‌ها و استفاده از زمین، که توسط ۱۷ کشور عضو گروه ۲۰ در بیست و ششمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون تغییر اقلیم امضاء شد، توقف و معکوس نمودن از دست دادن جنگل‌ها، ارتقای امنیت غذایی و در عین حال حفظ جنگل‌ها از مهمترین تعهدات محسوب می‌گردد. این در حالی است که در دو بیانیه اخیر گروه ۲۰ در رم (۲۰۲۱) و ریاض (۲۰۲۰) به صراحت کلمه "جنگل" ذکر نشده است. نشست آتی سران گروه بیست در اندونزی، در اکتبر ۲۰۲۲، فرصت خوبی را برای تقویت تعهد گروه ۲۰ برای به حداکثر رساندن کامل پتانسیل جنگل‌ها برای کاهش اثرات اقلیمی، حفظ یا افزایش امنیت غذایی و کاهش روند بیماری‌های همه‌گیر آتی فراهم می‌کند.

دوره‌های آموزش محیط زیست با edx در دانشگاه

کورنل^۱

سایت آموزشی edx در کنار coursera و Udemey از پرمخاطب‌ترین سایت‌های ارائه دوره‌های آموزشی آنلاین در جهان است. سایت‌های edx و coursera، هر دو با بهترین دانشگاه‌های جهان همکاری دارند و دوره‌هایی ارائه می‌دهند که سطح علمی بالا و مدرک معتبری دارند ولی فرق مهمی که با هم دارند در این است که سایت edx غیرانتفاعی است. شاید دلیل اصلی این که edx تا کنون مانند کورسرا به تحریم‌ها و

می‌کنند). برای پیش‌گیری از وقوع همه‌گیری‌های آتی، سلامت جنگل‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است، چرا که طبق مطالعات انجام شده جنگل‌زدایی می‌تواند منجر به گسترش بیماری‌های مشترک بین انسان و دام شود. گروه ۲۰ نقش استراتژیکی در حفاظت از جنگل‌ها دارد. سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد - فائو اعلام نموده که هشت عضو گروه ۲۰ در میان ۱۰ کشور برتر با بیشترین مساحت جنگل قرار دارند. در سال ۲۰۲۱، گروه ۲۰، همچنین تعهد خود را برای توقف و معکوس نمودن نابودی و تخریب تنوع زیستی تا سال ۲۰۳۰ اعلام نمود.

با این حال، چالش‌های جنگل‌زدایی و قطع ارتباط بین سیاست غذایی و حفاظت از جنگل همچنان باقی است. به عنوان مثال، در برزیل، تبدیل جنگل به اراضی کشاورزی عامل اصلی از بین رفتن جنگل‌ها است، در کشور مکزیک، کشاورزی و دام ۸۰ درصد از میزان جنگل‌زدایی و در اندونزی نیز کشت پالم (نخل روغنی) و کشاورزی در مقیاس کوچک تا ۴۰ درصد از جنگل‌زدایی را تشکیل می‌دهد.

سبز(اتازیس)

زندگی

افزایان

gh.bajestani.moghadam@gmail.com

^۱غزال بجهستانی مقدم - دانشجوی دکتری تخصصی منابع طبیعی - جنگلداری - واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی - ریس هیات مدیره انجمن توان

می‌کند و سعی دارد که بتواند مباحثان، فعالان و مربیان محیط زیست را برای گسترش تأثیرات خود توانمند کند. این دوره‌ها تا کنون در عناوین مختلفی به شرح ذیل برگزار شده است:

- درگیر نمودن جامعه^۳؛
  - پلاستیک^۴؛
  - شبکه اقدام اقلیمی^۵؛
  - محیط زیست، دانش، فناوری، مهندسی و ریاضی^۶؛
  - دستاوردهای آموزش محیط زیست؛
  - آشنایی با آموزش محیط زیست؛
  - آموزش محیط زیست شهری؛
  - آموزش تغییر اقلیم؛
  - اکولوژی جامعه مدنی؛
  - شهرهای سبز.
- دوره‌های آموزشی فوق به صورت دوره‌ای، تکرار و برگزار می‌شوند و بعد از جریان همه‌گیری کوید ۱۹ و گسترش آموزش مجازی در کل دنیا، این دوره‌ها با استقبال زیادی از طرف شهروندان کشورهای مختلف دنیا روبه‌رو شدند که معمولاً در هر دوره، محققین، پژوهشگران و فعالان محیط زیست و دانشجویان بیش از ۵۰ کشور شرکت می‌کنند.
- اساتید، کنشگران و دانشجویان ایرانی زیادی هم در دوره‌های مختلف شرکت کرده‌اند که با حضور در کلاس‌ها و انجام تمرینات و ارائه پروژه‌های کوچک برای بهبود شرایط محیط

بستن دوره‌هایش بر روی ایران اهمیت نداده است؛ همین موضوع غیرانتفاعی بودن باشد. open edx، پلتفرمی متن‌باز^۱ برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی است، تا بتوانند به راحتی پا به دنیای آموزش آنلاین بگذارند.

از بین دانشگاه‌های معتبر دنیا، دانشگاه کرنل که از مطرح‌ترین دانشگاه‌های آمریکا و جهان است که در شهر دانشگاهی ایتاکا^۲ در ایالت نیویورک تأسیس شده است و از زمان تأسیس، همواره با سیستم آموزشی مختلط و به دور از هرگونه تبعیض نژادی و مذهبی اقدام به پذیرش دانشجو کرده است، سهم ارزشمندی در برگزاری دوره‌های مجازی (آنلاین) برای همه پژوهشگران جهان دارد. در این زمینه بخش Civic Ecology Lab، دانشگاه کورنل در برگزاری دوره‌های آموزش محیط زیست در سرفصل‌های مختلف به صورت دوره‌ای، نقش ارزشمندی در بهبود مسایل زیست محیطی از طریق مردم و جوامع مدنی دارد. Civic Ecology Lab با برگزاری دوره‌های درون دانشگاهی و وبینارها فرصت‌های شبکه‌سازی برای آموزش و توسعه جوانان و جامعه و متخصصان محیط‌زیست و داوطلبان از هر طبقه درآمدی و ملیت برای پایداری در برابر تغییرات اقلیمی را ارائه می‌دهد. دوره‌های آنلاین Civic Ecology Lab، محتوا، تعاملات اجتماعی، یادگیری مبتنی بر پروژه و عمل را تلفیق می‌کند و از طریق "دوره‌های آموزشی محیط زیست برای یک هدف" به صورت آنلاین از شهروندان سراسر جهان حمایت

^۱ Network Climate Action Network

^۲ E-STEM: Environment, Science, Technology, Engineering, and Math

^۱ open-source

^۲ Ithaca

^۳ Community Engagement

^۴ Plastic

زیستی، این دوره‌ها را با موفقیت طی کرده‌اند. لازم به ذکر است دانشگاه کورنل با توجه به شرایط تحریم ایران و عدم امکان پرداخت شهریه، از دانش پژوهان ایرانی شهریه‌ای برای این دوره‌ها دریافت نمی‌کند. هر کدام از این دوره‌های آموزشی طی ۴ تا ۶ هفته به زبان انگلیسی برگزار می‌شوند، که هر هفته معمولاً دوشنبه‌ها در سایت edx برنامه، تکالیف و آموزش آن هفته بارگزاری می‌شود. برنامه هر هفته شامل چند بخش است: در بخش اول، ۳ تا ۴ ویدیوی ضبط شده از استاد مربوطه در مورد موضوع هر هفته پخش می‌شود. در بخش دوم، بخش مقالات است که در این بخش چند مقاله مربوط به آموزش همان هفته بارگزاری می‌شود که خوشبختانه به دلیل میل شدید پژوهشگران ایرانی در حضور و آموختن در این دوره‌ها، دانشگاه کورنل شرایطی برای ارتباط با یکی از اساتید ایرانی که در دانشگاه کورنل مشغول به فعالیت هستند در شبکه اجتماعی واتساپ فراهم کرده است که طی جلساتی بر روی مقالات هر قسمت بحث و مطالعه بیشتری به زبان فارسی صورت می‌گیرد، بخش سوم، بخش بحث است که درباره موضوع هر هفته باید مطلبی گذاشته شود و همچنین حداقل دو بازخورد به پیام سایر شرکت کنندگان داده شود. بخش آخر، بخش وبینارهای آنلاینی است که هر هفته معمولاً پنجشنبه‌ها در برنامه زوم برگزار می‌شود که هر شرکت‌کننده حداقل در کل دوره باید در دو وبینار چه به صورت آنلاین و چه به صورت آفلاین شرکت کند و بازخورد خود را بیان کند و در نهایت باید پروژه‌ای معمولاً یک صفحه‌ای در ارتباط با آن چه آموخته شده است در غالب مشخصی ارائه شود البته ارائه شفاهی به صورت داوطلبانه با تعیین وقت به صورت

آنلاین در حضور سایر شرکت‌کننده‌های صورت می‌گیرد ولی ارائه کتبی به صورت پی‌دی‌اف برای دریافت گواهی موفقیت در دوره الزامی است. در نهایت یک ماه بعد با بررسی تکالیف و پروژه انجام شده، گواهی موفقیت شرکت در دوره برای شرکت‌کننده از طریق پست الکترونیک ارسال می‌شود. روند آموزشی فوق، کمک بسیار مؤثری در فهم مطالب و کاربست عملی آن‌ها در جریان ارتباط با جامعه می‌باشد و کمک می‌کند محقق، آموزگار، پژوهشگر و فعال محیط زیست بتواند روش‌های ارتباط با جامعه برای آموزش مفاهیم حفاظت از محیط زیست به شهروندان را بیاموزد و قطعاً هر کسی که تلاش برای آموختن می‌کند، خود چون نوری، روشن‌کننده مسیر دیگران خواهد بود.

علاقمندان می‌توانند برای آشنایی با edx و civic ecology lab به این دو سایت رجوع نمایند:

سایت: <https://authn.edx.org/> : edx

سایت www.civicecology.org

معرفی کتاب و دستورالعمل‌های فنی

ارزیابی اثرات علم در اجرای کنوانسیون مقابله با

بیابان‌زایی

اندیشیدن رو به جلو: تاب‌آوری در برابر خشکسالی و

کووید-۱۹

گزارش حاضر که با مشارکت دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی و سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد تهیه شده است به تشریح تعاملات میان انسان، اکوسیستم و اکولوژی که اغلب بر بروز بیماری‌های مرتبط با خشکسالی حاکم است، می‌پردازد. درک این روابط و تاثیرات آن‌ها بر جوامع آسیب‌پذیر و محیط زیست آن‌ها برای آمادگی، تاب‌آوری و بازیابی از خشکسالی مهم است.

نگارندگان گزارش از دولت‌ها و آژانس‌های بین‌المللی می‌خواهند تا ضمن سرمایه‌گذاری بیشتر، در واکنش به دوره پسا کووید-۱۹ و ایجاد شرایط بهتر برای جامعه و اکوسیستم تاب‌آورتر در برابر خشکسالی، گام‌هایی مهم بردارند. این مراحل نیازمند همکاری بین‌بخشی و بین رشته‌ای است که به علل زمینه‌ای در پس شیوع بیماری در آینده برای یک زندگی سالم

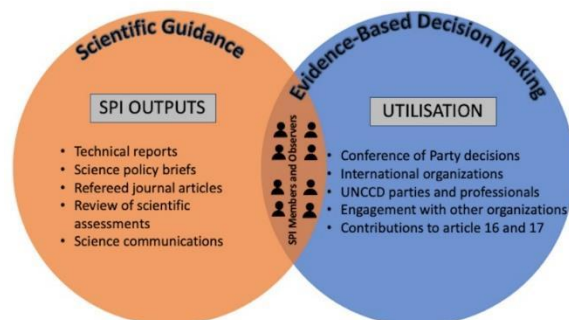
^۴ Nichole N. Barger

^۵ Jean-Luc Chotte

^۶ German Kust

مریم اختر شوستر^۱، لیندسی سی استرینگر^۲، گراتسیه‌لا مترنیشت^۳، نیکول ان بارگر^۴، ژان لوک شوت^۵ و گرمان کوست^۶ در مقاله‌ای تحت عنوان ارزیابی اثرات علم در اجرای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد به بررسی موضوع پرداختند.

در سال‌های اخیر، کنوانسیون گروهی را به عنوان تعاملات علم و سیاست تشکیل داده است. نویسندگان فوق که از دانشمندان همکار با این گروه هستند به بررسی تاثیر اقدامات این گروه بر فرآیند اجرای کنوانسیون و دستیابی به اهداف مندرج در ماده ۱۶ و ۱۷ می‌پردازند.

در همین راستا، یافته‌های علمی به دست آمده قطعاً در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیمات آتی و همچنین اقدامات مقابله با بیابان‌زایی، تخریب سرزمین و خشکسالی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد اثرگذار خواهد بود.

این مقاله در لینک‌های ذیل قابل دسترسی است.

Abstract: <https://www.mdpi.com/2073-445X/11/4/568>

PDF Version: <https://www.mdpi.com/2073-445X/11/4/568/pdf>

^۱ Mariam Akhtar-Schuster

^۲ Lindsay C. Stringer

^۳ Graciela Metternicht

اخیرا دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد، گزارشی تحت عنوان طوفان‌های گرد و غبار با گذری بر اطلاعات و ارائه دستورالعمل ارزیابی و رفع مخاطرات^۱ منتشر نموده است.

این کتاب به اختصار اطلاعات و دستورالعملی برای ارزیابی و بررسی خطرات ناشی از طوفان‌های گرد و غبار و همچنین برنامه‌های اقدام مقابله با این پدیده ارائه می‌دهد. به علاوه در مجموعه حاضر طیف وسیعی از منابع گردآوری شده که مشتمل بر رویکردها و چارچوب‌های روش‌شناسی گردآوری داده‌ها، ارزیابی، پایش و هشدار اولیه، تاثیر کاهش این معضل و آمادگی جهت مقابله با آن، منبع نقشه و کاهش منابع انسانی موجود بوده که از الزامات مهم در توسعه و اجرای سیاست‌های مرتبط با طوفان‌های گرد و غبار در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی با در نظر گرفتن اصول مندرج در چارچوب سیاست‌های حمایتی جهت این پدیده به شمار می‌رود. همچنین کتاب مزبور ماهیت فرابخشی و چندرشته‌ای اثراتی که طوفان‌های گرد و غبار می‌توانند بر جوامع، اقتصاد و محیط زیست داشته باشند، را بیان می‌نماید.

فایل کامل این کتاب از طریق لینک ذیل قابل دریافت می‌باشد.

[https://www.unccd.int/sites/default/files/۲۰۲۲-](https://www.unccd.int/sites/default/files/۲۰۲۲-۰۵/۱۸۷۱_Book_SDS_۲۰۲۲Compendium_V۱_۰۱.pdf)

[۲-](https://www.unccd.int/sites/default/files/۲۰۲۲-۰۵/۱۸۷۱_Book_SDS_۲۰۲۲Compendium_V۱_۰۱.pdf)

[۰۵/۱۸۷۱_Book_SDS_۲۰۲۲Compendium_V۱_۰۱.pdf](https://www.unccd.int/sites/default/files/۲۰۲۲-۰۵/۱۸۷۱_Book_SDS_۲۰۲۲Compendium_V۱_۰۱.pdf)

پاسخ می‌دهد و به آن‌ها رسیدگی می‌کند. کوید-۱۹ نقطه عطفی برای ارتقای تاب‌آوری جامعه در برابر خشکسالی و مدیریت پایدارتر اکوسیستم‌ها است. هم تجربیات اخیر و هم تجربیات تاریخی نشان می‌دهند که شیوع بیماری اغلب به دنبال رویدادهای شدید آب و هوایی است. خشکسالی، همراه با سایر تغییرات اکوسیستم مانند تخریب زیستگاه، قبل از شیوع کووید-۱۹ بوده و در گذشته نیز با بسیاری از انواع اپیدمی‌های دیگر همراه بوده است.

برای دریافت فایل گزارش به لینک ذیل مراجعه کنید:

[https://www.unccd.int/sites/default/files/docume](https://www.unccd.int/sites/default/files/documents/۲۰۲۱-۱۱/۱۷۶۷_UNCCD_FAO_Drought_COVID_cb۰۵۰۴۷_en۲۸۱۲۹.pdf)

[nts/۲۰۲۱-۱۱/۱۷۶۷ UNCCD FAO Drought COVID cb۰۵۰۴۷ en۲۸۱۲۹.pdf](https://www.unccd.int/sites/default/files/documents/۲۰۲۱-۱۱/۱۷۶۷_UNCCD_FAO_Drought_COVID_cb۰۵۰۴۷_en۲۸۱۲۹.pdf)

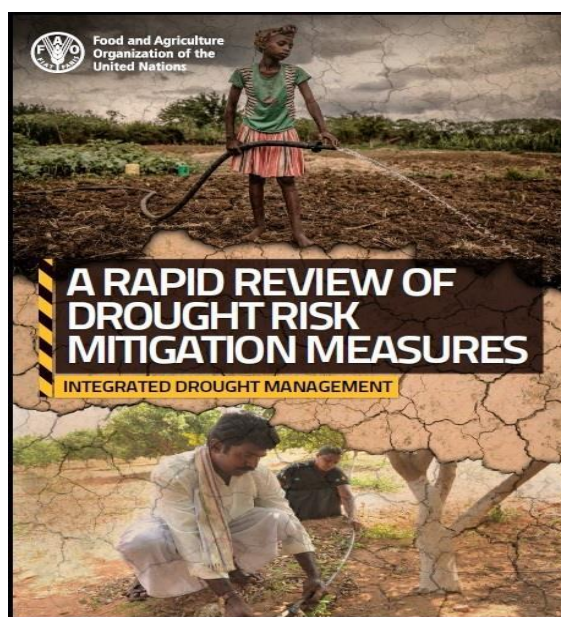
انتشار کتاب طوفان‌های گرد و غبار

^۱ Sand and Dust Storms Compendium - Information and Guidance on Assessing and Addressing the Risks

انتشار کتاب مروری بر اقدامات کاهش خطرات خشکسالی

خشکسالی همیشه منجر به وقوع بلایای انسانی و رکود اقتصادی نمی‌گردد. اثرات آن‌ها بر جوامع آسیب‌پذیر و اکوسیستم‌ها را می‌توان توسط نهادها و اقدامات اساسی و به موقع کنترل و تعدیل نمود. آمادگی در مقام رویارویی با پدیده خشکسالی و کاهش اثرات آن می‌تواند با مشارکت طیف وسیعی از بخش‌های مختلف و ارائه راهبردهای عملیاتی بخش‌های

حفاظت آب و مدیریت منابع طبیعی، و همچنین رویکردهای مقابله با چند معضل همزمان و حل تعارض و آموزش عمومی امکان پذیر شود. با توجه به اعمال اقدامات متعدد در این زمینه، این کتاب که توسط سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو انتشار یافته، شمایی کلی از بهترین شیوه‌های فعلی را ارائه می‌نماید. کتاب حاضر با مشارکت برنامه مدیریت یکپارچه

خشکسالی^۱ و با مشورت نهادها و افراد ذیربط به سرانجام رسیده است. کاهش خطرات خشکسالی و اثرات آن از اهداف اولویت‌دار مدیریت یکپارچه خشکسالی^۲ محسوب می‌گردد. کتاب حاضر به عنوان دومین مجموعه از یک سری سه قسمتی منعکس کننده سه پایه اصلی مدیریت یکپارچه خشکسالی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. پایش مؤثر خشکسالی و سیستم‌های هشدار اولیه؛

۲. ارزیابی آسیب‌پذیری و اثرات؛

۳. آمادگی در مقابله با پدیده خشکسالی و کاهش اثرات آن.

این مجموعه علمی طیف وسیعی از اقدامات مورد تایید در زمینه کاهش، آماده‌سازی و پاسخ به خطرات خشکسالی را ارائه می‌دهد.

از طریق لینک ذیل می‌توانید این کتاب را به طور کامل دانلود نمایید:

<https://www.fao.org/۳/cb۷۰۸۸en/cb۷۰۸۸en.pdf>

انتشار کتاب وضعیت جنگل‌های جهان در سال ۲۰۲۲

ساغر داراب زند

در کتاب وضعیت جنگل‌های جهان^۳ در سال ۲۰۲۲ که به صورت دوسالانه توسط سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو

^۳ SOFO: The State of the World's Forests

^۱ IDMP: Integrated Drought Management Programme

^۲ IDM: Integrated Drought Management

۳. استفاده پایدار از جنگل و ایجاد زنجیره ارزش سبز؛ در جهت برآورده نمودن و رفع نیازهای آتی، خدمات اکوسیستمی و حمایت از اقتصاد سبزتر و چرخشی به ویژه در سطوح محلی. در همین ارتباط، کتاب حاضر پتانسیل سه مسیر را برای بهبود روند توسعه پوشش گیاهی و مقابله با بحران‌های زیست محیطی نظیر تغییرات اقلیمی و نابودی تنوع زیستی همسو با بیانیه گلاسکو در خصوص جنگل‌ها و کاربری اراضی و همچنین تعهد ۱۴۰ کشور نسبت به توقف روند جنگل‌زدایی تا سال ۲۰۳۰ و حمایت از فعالیت‌های احیایی و تولید و مصرف پایدار را بررسی می‌کند. به علاوه شواهدی دال بر امکان‌سنجی و ارزش مسیرها را ارائه داده و به اختصار گام‌های اولیه برای پیگیری و رسیدن نهایی به این مهم را بیان می‌کند.

در همین ارتباط، این کتاب علاوه بر بررسی راه‌های تلفیق موارد فوق‌الذکر در سیاست‌های کنونی و مکانیسم‌های سرمایه‌گذاری موجود، به طرح منافع و تأمین منابع مالی پرداخته و پتانسیل‌های موجود جهت تأمین منابع مالی بیشتر را ارزیابی و در نهایت به جستجوی بهترین راه برای پذیرش و پیاده‌سازی این موارد توسط تصمیم‌گیران اقدام می‌نماید.

برنامه‌ریزی حوضه آبریز - اصول، رویه‌ها و رویکردهای

برنامه‌ریزی استراتژیک حوضه آبریز

مهدی رجبی هاشجین^۱

انتشار می‌یابد، سه مسیر و گام به شرح ذیل را که در صورت پیگیری هماهنگ و هم‌زمان آن‌ها، می‌توان به حل بحران‌های پیش روی کره زمین کمک به‌سزایی نماید و در عین حال، علاوه بر منافع اقتصادی پایدار برای کشورها و جوامع روستایی آن‌ها، به تأمین پایدار تقاضای جهانی روزافزون برای مواد اولیه و رفع چالش‌های زیست محیطی کمک بیانجامد، معرفی نموده است.

۱. توقف تخریب جنگل و جنگل‌زدایی؛ که به عنوان عوامل اصلی و بسیار مهم در کاهش اثرات سوء تغییرات اقلیمی، جلوگیری از نابودی تنوع زیستی و تخریب سرزمین، مقابله با بیابان‌زایی و تهدیدات سلامتی انسان محسوب می‌گردند؛

۲. احیای چشم‌اندازها و جنگل‌های تخریب‌یافته و همچنین اقدام به درخت‌کاری بیشتر در اراضی کشاورزی که به عنوان روشی مقرون‌به‌صرفه جهت افزایش دارایی‌های طبیعی و ایجاد منافع اقتصادی، اجتماعی و محیطی محسوب می‌گردد. (احیای اراضی تخریب‌یافته و توسعه زراعت چوب)

^۱ کارشناس ارشد تاسیسات آبیاری دانشگاه تهران - شرکت خانه آب سرزمین انرژی

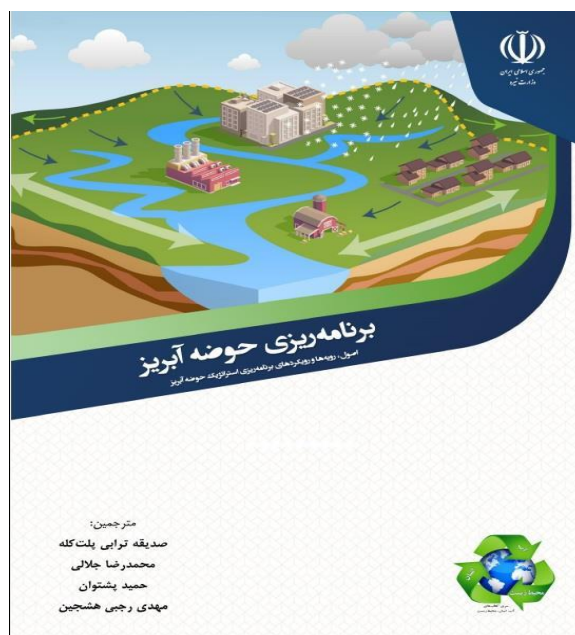
آریا (خانه آب ایران)، mehdihashjin@gmail.com

می‌کوشد خواننده را با فرآیند و چارچوب‌های برنامه‌ریزی حوضه آشنا ساخته، و نیز راهنمایی برای فنون و روش‌شناسی‌های خاص موجود برای کمک به فرآیند برنامه‌ریزی حوضه و چگونگی و زمان استفاده از این فنون باشد. با این وجود، هدف اصلی آن، این نبوده که درباره ابزارها و شیوه‌های تفصیلی فنی و تحلیلی، نظیر روش‌شناسی‌های تفصیلی هیدرولوژیکی، اکولوژیکی یا اقتصادی، که بخشی از فرآیند برنامه‌ریزی حوضه هستند، راهنمایی تفصیلی ارائه شود. بلکه، هدف آن، بیان کلیات فرآیند و زمان و مکان مناسبی است که می‌توان این فنون خاص را به کار گرفت.

این کتاب از دو بخش تشکیل شده است. در بخش اول کلیاتی درباره رویکردها و فنون اصلی برنامه‌ریزی حوضه ارائه شده است. این بخش با شرح مختصر روند تکامل تاریخی برنامه‌ریزی حوضه آغاز شده، و مسائل امروزی برنامه‌ریزی حوضه را تبیین می‌کند. سپس به اختصار ویژگی‌های برنامه‌ریزی نوین حوضه، محتوا و فرآیند تهیه برنامه‌های حوضه، و مسائل مربوط به برنامه‌ریزی محیط‌زیستی را تشریح می‌نماید. در بخش دوم، توصیف تفصیلی‌تری درباره برخی از فنون کلیدی به کاررفته در برنامه‌ریزی حوضه، از جمله ارزیابی وضعیت، فرآیند تهیه برنامه حوضه، پرداختن به عدم قطعیت، فنون شناسایی اهداف و برقراری توازن میان اهداف، و نیز تهیه برنامه‌های موضوعی ارائه می‌گردد.

لازم به ذکر است که با توجه به اهمیت موضوع و همچنین بهره‌برداری بهینه و کامل مدیران و کارشناسان مرتبط، فایل کتاب به رایگان در دسترس عموم قرار داده شده است. در تارنمای

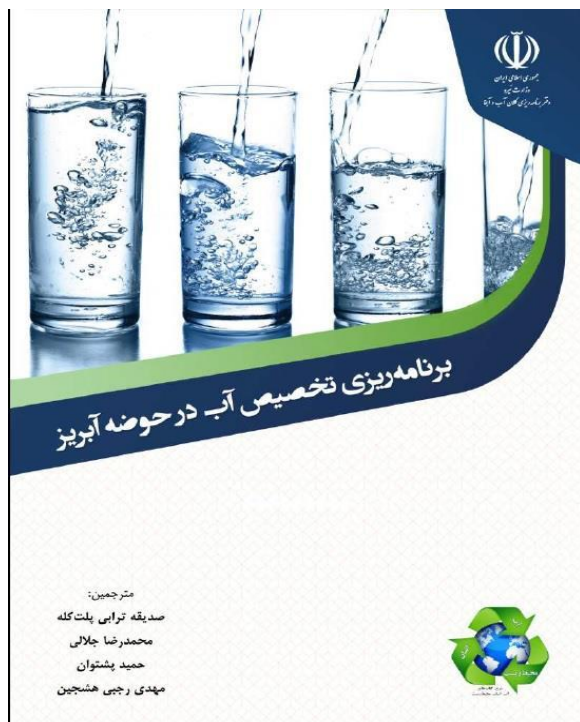
برنامه‌ریزی حوضه آبریز فرآیند بسیار دشواری است و پیچیدگی‌های مختلفی دارد. این برنامه‌ریزی مستلزم ایجاد توازن بین منافع ذی‌نفعان رقیب و نیز تصمیم‌گیری صحیح، به خصوص در شرایط عدم وجود داده‌ها و اطلاعات کافی است. با توجه به افزایش میزان و مناطق مواجهه با تنش آبی، این فرآیند برنامه‌ریزی، قلمرویی بسیار چالش‌برانگیز در تخصیص منابع آب برای تأمین الزامات اجتماعی، اقتصادی و اکولوژیکی به شمار می‌آید.

کتاب حاضر ترجمه کامل کتاب؛

River Basin Planning, Principles; Procedures and Approaches for Strategic Basin Planning

می‌باشد که در سال ۱۴۰۰ توسط دفتر رودخانه‌های مرزی و منابع آب مشترک وزارت نیرو منتشر گردیده است. در این کتاب سعی شده است ضمن ارائه تجارب جهانی و درس‌آموخته‌های آن‌ها، با تشریح تفاوت‌ها و مشترکات این رویکردها، فرآیند برنامه‌ریزی حوضه آبریز به شکلی استاندارد تعریف شود. همچنین

خانه آب به آدرس <https://waterhouse.ir> این کتاب بارگذاری شده است.

برنامه‌ریزی تخصیص آب در حوضه آبریز

مهدی رجبی هاشجین

با افزایش کم آبی در جهان، برنامه‌ها و توافقات تخصیص آب، نقش مهم‌تری در حل تعارضات بین‌المللی، ملی و محلی آب پیدا می‌کنند. اگرچه با گذشت زمان، اهداف و رویکردها مورد بازنگری قرار گرفته و کامل‌تر شده‌اند، اما همچنان بنیان اصلی تخصیص آب را فرآیند تعیین این که چه مقدار آب برای استفاده انسان در دسترس قرار دارد و این آب چگونه باید بین مناطق بهره‌برداران رقیب تقسیم شود، تشکیل می‌دهد. این کتاب، رویکردهای نوین پرداختن به این مسائل را در مقیاس حوضه آبریز، به ویژه از طریق ساز و کار تخصیص آب بین مناطق اداری - سیاسی، مورد توجه قرار می‌دهد.

کتاب حاضر ترجمه کامل کتاب؛

Basin Water Allocation Planning: Principles, Procedures and Approaches for Basin Allocation Planning

می‌باشد که در سال ۱۳۹۹ توسط دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو منتشر گردیده است.

این کتاب در دو بخش و در مجموع ۱۱ فصل سازماندهی شده و ابعاد مختلف موضوع تخصیص آب در سطح حوضه آبریز را مورد بررسی و کنکاش قرار داده است. در بخش نخست، فلسفه و اجزای کلیدی فرآیند تخصیص آب معرفی شده و چارچوب تخصیص آب در مقیاس حوضه توصیف می‌شود.

در بخش دوم، توصیف مفصل‌تری درباره برخی از گام‌های کلیدی در پیاده‌سازی چارچوب تخصیص آب ایجاد می‌نماید. این بخش شامل فصل‌هایی درباره رویکردهای تعیین آب در دسترس برای تخصیص؛ ارزیابی نیازهای محیط‌زیستی و

رویکردهای پیاده‌سازی آن‌ها در قالب برنامه‌های تخصیص آب؛
و استفاده از مدل‌سازی اقتصادی و ارزیابی‌ها برای پشتیبانی
برنامه‌ریزی تخصیص آب است.

لازم به ذکر است که با توجه به اهمیت موضوع و همچنین
بهره‌برداری بهینه و کامل مدیران و کارشناسان مرتبط، فایل کتاب
به رایگان در دسترس عموم قرار داده شده است. در تارنمای
خانه آب به آدرس <https://waterhouse.ir> این کتاب
بارگذاری شده است.

17 JUNE
2022

Desertification &
Drought Day

روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی
و خشکسالی

۲۷ خرداد
۱۴۰۱

Rising up from

Drought

Together

عبور از

خشکسالی

با مشارکت همگانی

